

Vejledning fra Miljøstyrelsen

Nr. 3 1993

Godkendelse af listevirksomheder

Miljøministeriet **Miljøstyrelsen**

Vejledning fra Miljøstyrelsen

1986

- Nr. 1: Vandværkstatistik
- Nr. 2: Autoværksteder og miljøkrav
- Nr. 3: Begrænsning af forurening fra affaldsforbrændingsanlæg

1987

- Nr. 1: Strandrensning

1988

- Nr. 1: Bekæmpelsesmidler
- Nr. 2: Flyvepladser og lufthavne
- Nr. 3: Kontrol med svømmebade
- Nr. 4: Vejledning om godkendelse af husdyrbrug

1990

- Nr. 1: STANDAT V 1.1
- Nr. 2: Bortskaffelse af affald
- Nr. 3: Vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg
- Nr. 4: Pligter ved risikobetonede aktiviteter
- Nr. 5: Affaldsstoffer til jordbrugsformål
- Nr. 6: Begrænsning af luftforurening fra virksomheder
- Nr. 7: Vejledende liste over farlige stoffer

1991

- Nr. 1: Olie- og kemikalieaffald
- Nr. 2: ISAG – Informationssystem for Affald og Genanvendelse
- Nr. 3: Overfladebehandling af skibe
- Nr. 4: Retningslinjer for grovvarebranchen

1992

- Nr. 1: Sundhedsmæssig vurdering af kemiske stoffer i drikkevand
- Nr. 2: Rotter
- Nr. 3: Generel branchevejledning for forurenede grunde
- Nr. 4: Branchevejledning for forurenede træimpregneringsgrunde
- Nr. 5: Branchevejledning for forurenede garverigrunde
- Nr. 6: Branchevejledning for forurenede tjære/asfaltgrunde
- Nr. 7: Prioritering af affaldsdepoter
- Nr. 8: Acceptkriterier for mikrobiologisk rensed jord
- Nr. 9: Industrial Air Pollution Control Guidelines
- Nr. 10: Ændring af vandløbslovens § 69 om bræmmer
- Nr. 11: Tilsyn med de ydre miljøforhold i den grafiske branche
- Nr. 12: Håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven

1993

- Nr. 1: Registrering, frigivelse og afmelding af affaldsdepoter
- Nr. 2: Begrænsning af forurening fra forbrændingsanlæg
- Nr. 3: Godkendelse af listevirksomheder

Vejledning fra Miljøstyrelsen
Nr. 3 1993

Godkendelse af listevirksomheder

Miljøministeriet **Miljøstyrelsen**

Indholdsfortegnelse

	Forord	4
1	Indledning	5
2	Princippet om renere teknologi	6
3	Godkendelsespligt	9
3.1	Listevirksomhed	9
3.2	Afskæring af klageadgang	10
3.3	Udvidelser eller driftsændringer	11
3.4	Godkendelsespligt i forbindelse med risikobetonede aktiviteter	12
4	Myndighed i godkendelsessager	14
5	Indkaldelse af ansøgninger fra bestående listevirksomheder	17
6	Ansøgning om godkendelse	20
6.1	Administrative forhold	20
6.2	Ansøgningens indhold	20
6.2.1	Oplysninger efter bilag 2	21
7	Afgørelse om godkendelse	27
7.1	Administrative forhold	27
7.2	Lokalisering	28
7.3	Påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder	29
7.4	Afgørelsens indhold	31
8	Behandling af ansøgninger om godkendelse fra bestående listevirksomheder	37
9	Rammegodkendelser	40
9.1	Ansøgning om rammegodkendelse	41
9.2	Afgørelse om rammegodkendelse	41
9.3	Anmeldelse af ændringer og udvidelser	42
10	Revision af godkendelser	44

11	Administrative bestemmelser og klage over afgørelser	47
11.1	Meddelelse af afgørelse	47
11.2	Klage	48
12	Virksomheder der er udgået af listen	50
13	Miljøstyring	51
Bilag:	Bemærkninger til listen over godkendelsespligtig virksomhed	52

Forord

Den nye lov om miljøbeskyttelse, lov nr. 358 af 6. juni 1991, viderefører den hidtil gældende godkendelsesordning for visse virksomheder, optaget på en særlig liste.

Den 1. januar 1992 trådte bekendtgørelsen om godkendelse af listevirksomhed i kraft (Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 794 af 9. december 1991). Bekendtgørelsen fastsætter regler om godkendelsesordningen i lovens kapitel 5 samt om rammegodkendelser og anmeldelser efter lovens § 36 og indeholder listen over godkendelsespligtige virksomheder som bilag.

Der er med bekendtgørelsen foretaget en revision af listen over forurenende virksomheder, således at listen nu som udgangspunkt omfatter sådanne typer og/eller størrelser af virksomheder og anlæg, som i dag anses at være af særlig miljømæssig betydning.

Den nye miljøbeskyttelseslov pålægger samtlige bestående listevirksomheder, der ikke har en samlet godkendelse, at søge om godkendelse inden for visse frister, fastsat af ministeren i en bekendtgørelse.

Det forudsattes i bemærkningerne til loven, at der skulle fastsættes forskellige frister for de enkelte virksomhedstyper/brancher, således at der kunne tilrettelægges et forløb for godkendelsesbehandlingen, der sikrede, at der over en 10 årig periode skete et jævnt træk på såvel offentlige som private ressourcer, og at der ikke skete konkurrenceforvridning.

Målet var, at der gennem ansøgningerne på virksomhedernes initiativ skulle tilvejebringes det nødvendige grundlag for en samlet bedømmelse af forureningsforholdene svarende til en godkendelsesbehandling.

Den 1. juli 1992 trådte Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 532 af 20. juni 1992 om indkaldelse af ansøgninger om godkendelse fra bestående listevirksomheder i kraft. Bekendtgørelsen fastsætter frister for indsendelse af ansøgninger fra bestående listevirksomheder, der ikke har en samlet godkendelse, samt regler for behandlingen af sådanne ansøgninger.

Med denne vejledning ophæves cirkulære nr. 108 af 15. maj 1974 om godkendelse af særligt forurenende virksomhed samt cirkulære af 2. december 1986 om ændring af miljøbeskyttelsesloven.

1 Indledning

Vejledningens område

Denne vejledning omhandler godkendelse af såvel nye som bestående listevirksomheder og beskriver reglerne, som de er udtrykt i Lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 794 af 9. december 1991 om godkendelse af listevirksomhed samt Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 532 af 20. juni 1992 om indkaldelse af ansøgninger fra bestående listevirksomheder (i det følgende kaldet hhv. godkendelsesbekendtgørelsen og indkaldelsesbekendtgørelsen).

Vejledningen vedrører:

- gennemførelse af princippet om renere teknologi i sammenhæng med godkendelsesordningen,
- etablering, udvidelse eller ændring af listevirksomheder, som er omfattet af godkendelsespligten i lovens § 33,
- rammegodkendelser og anmeldelser efter lovens § 36,
- frivillige ansøgninger om godkendelse efter lovens § 38, og
- indkaldelse af ansøgninger fra bestående listevirksomheder samt behandlingen heraf, jfr. lovens § 39.

Endvidere indeholder bilaget til vejledningen fortolkningsbidrag til de enkelte listepunkter.

Godkendelsesordningen, som har eksisteret siden den første miljøbeskyttelseslovs ikrafttræden den 1. oktober 1974, er med vedtagelsen af den nye miljøbeskyttelseslov blevet udvidet, idet affaldsfrembringelse og udsendelse af mikroorganismer nu er omfattet af lovens forureningsbegreb.

Godkendelse til anvendelse af genetisk modificerede organismer i produktionen meddeles i selvstændig afgørelse i henhold til lovgivningen om genteknologi og behandles derfor ikke i denne vejledning.

2 Princippet om renere teknologi

Den nye miljøbeskyttelseslov indfører princippet om renere teknologi som et bærende element i miljøbeskyttelsen. Dette princip indebærer, at forurening, der opstår i forbindelse med fremstilling, forbrug og bortskaffelse af stoffer, materialer og produkter, skal søges forebygget og/eller begrænset mest muligt ved kilden. For at forebygge forureningsproblemerne ved kilden må miljøvurderinger indgå allerede ved tilrettelæggelse af produktionen og ved valg af råvarer, teknologi og produktdesign. Grundlaget for miljøindsatsen må findes i en helhedsvurdering af det kredsløb, som stoffer og materialer gennemløber i samfundet.

Dette nye helhedsprincip indebærer bl.a., at affald, der frembringes i forbindelse med en virksomheds produktion, skal betragtes som en del af virksomhedens forurening.

*Mindst
forurenende
teknologi*

I henhold til miljøbeskyttelseslovens intentioner og bestemmelser skal den, der påbegynder eller udøver virksomhed, som kan give anledning til forurening, træffe foranstaltninger til at forebygge eller begrænse forureningen ved kilden (renere teknologi). Virksomheden skal indrettes og drives således, at ressourceanvendelsen (herunder energiforbruget) og affaldsfrembringelsen begrænses mest muligt.

Hvis indgreb ved kilden ikke i sig selv er tilstrækkelige, skal forureningen begrænses ved hjælp af rensningsforanstaltninger. De efter anvendelse af renere teknologi og rensning forekommende emissioner skal spredes i omgivelserne på en måde, som sikrer, at der ikke opstår skader på mennesker og miljø.

Teknologien, der afspejler denne strategi til forebyggelse og bekæmpelse af forurening, betegnes "mindst forurenende teknologi" (på engelsk: BAT, best available technique)

Begrebet mindst forurenende teknologi dækker over den nyeste udvikling (state of the art) i aktiviteter, processer og driftsmetoder, herunder konstruktion, bygning, drift, vedligeholdelse og fjernelse af procesanlæg.

Det forudsættes, at teknologien er afprøvet – herhjemme eller i udlandet – i en skala, som gør den tilgængelig i den relevante industrielle sammenhæng. Med tilgængelig menes industriel gennemførlig for den pågældende eller analoge virksomhedstype (ikke nødvendigvis for den enkelte virksomhed).

Foruden at være teknisk gennemførlig skal teknologien tillige være økonomisk opnåelig for virksomhedstypen.

*Ikke krav om
anvendelse
af en nærmere
bestemt teknologi*

De krav, der fra miljømyndighedernes side stilles til virksomheder om forureningsbegrænsning på basis af princippet om renere teknologi, bør ikke fastsættes som krav om anvendelse af en nærmere bestemt teknologi, men derimod som krav svarende til

det forureningsniveau, der er opnåeligt ved anvendelse af renere teknologi. Det er i princippet virksomhedens valg, hvordan de stillede krav opfyldes.

Rensning

Rensningsløsninger er med indførelse af princippet om renere teknologi ikke blevet overflødige, men må betragtes som supplerende løsninger i forhold til renere teknologi. Såfremt en forurening kan begrænses enten ved en renere teknologiløsning eller ved en rensningsløsning, må det alt andet lige tilskyndes, at renere teknologiløsningen vælges. Hvor tidshorizonten ikke er ens, f. eks. i tilfælde, hvor rensningsteknologien er umiddelbart tilgængelig, hvorimod renere teknologiløsningen kræver udviklingsarbejder og således vil tage længere tid at gennemføre, må forureningens art og omfang være afgørende for, om man kan vente på renere teknologiløsningen.

Kilder til information om RT

Der sker til stadighed udvikling af renere teknologi på en lang række områder, og der findes allerede i dag en del viden om renere teknologiløsninger. Når en virksomhed skal undersøge mulighederne for at anvende renere teknologi, vil den kunne søge oplysninger i følgende materiale:

Rådet for genanvendelse og mindre forurenende teknologi har støttet mange projekter med deltagelse af Miljøstyrelsen, industriens organisationer og enkeltvirksomheder m. fl. omkring udvikling eller demonstration af mindre forurenende teknologier. Resultaterne af disse projekter offentliggøres løbende af Miljøstyrelsen i Miljøprojekt-serien eller i form af arbejdsrapporter.

Informationssystemet for renere teknologi er et PC-baseret informationssystem, der har til formål at formidle viden om tilgængelige renere teknologiløsninger inden for visse brancher. Systemet giver mulighed for at søge informationer om processer og stoffer samt om den miljømæssige betydning heraf.

Miljøstyrelsen agter at udarbejde referencelister for de fleste brancher. En referenceliste er en litteraturliste over muligheder for anvendelse af renere teknologi i den pågældende branche. Referencelisten vil afgrænse de emneområder, inden for hvilke virksomhederne kan forvente at blive afkrævet en stillingtagen.

For en række brancher planlægger Miljøstyrelsen endvidere at udarbejde brancheorienteringer med udgangspunkt i branchens forureningsproblemer samt state of the art på det teknologiske område til brug for virksomheder og myndigheder ved behandling af sager efter lovens kap. 5. Formen for den enkelte brancheorientering vil blive nærmere fastlagt i samarbejde med branchen. En brancheorientering kan f.eks. indeholde en systematisk gennemgang af tilgængelige teknikker og metoder svarende til bedste, tilgængelige teknik / renere teknologi samt information om teknikker under udvikling. En brancheorientering kan også indeholde en generel beskrivelse af branchen samt en opsum-

mering af den nuværende praksis med hensyn til godkendelseskrav. I nogle tilfælde kan det forventes, at brancheorienteringen munder ud i egentlige anbefalinger efter aftale med branchen.

For enkelte brancher vil det være muligt at udarbejde egentlige branchevejledninger, d.v.s. en systematisk gennemgang af hele branchen med angivelse af, hvilke grænseværdier m.v. der bør lægges til grund ved myndighedernes behandling af sager på konkrete virksomheder inden for branchen.

Virksomhedens opgave

I forbindelse med en ansøgning om godkendelse påhviler det den enkelte virksomhed at undersøge og vurdere virksomhedens muligheder for at anvende renere teknologi og overveje, hvorledes ressourceforbruget og miljøbelastningen kan nedbringes på en økonomisk forsvarlig måde. Til brug herfor skal virksomheden orientere sig i og søge oplysninger i ovennævnte materiale. I forbindelse med en ansøgning om godkendelse efter lovens kap. 5 skal virksomheden udarbejde en redegørelse om mulighederne for anvendelse af mindst forurenende teknologi og redegøre for valget af projektet set i relation til renere teknologi. I de situationer, hvor der foreligger en brancheorientering, forventer Miljøstyrelsen, at virksomheden med udgangspunkt i brancheorienteringen vurderer og tager stilling til de muligheder for anvendelse af renere teknologi, der er beskrevet i dette materiale.

Myndighedernes opgave

Godkendelsesmyndighederne skal ved behandlingen af en ansøgning om godkendelse efter lovens kap. 5 vurdere virksomhedens oplysninger og konklusioner. Myndighederne skal herunder sikre sig, at redegørelsen indeholder en stillingtagen til de muligheder for anvendelse af renere teknologi, der er beskrevet i referencelisten og en eventuel brancheorientering. Myndighederne træffer herefter på baggrund af en konkret vurdering afgørelse i sagen.

Hvis en godkendelsesmyndighed besidder en særlig viden, bør den anvende denne til i dialogen med virksomheden omkring redegørelsen at samarbejde med og påvirke virksomheden.

Hvis en brancheorientering eller en branchevejledning indeholder direkte anbefalinger, kan godkendelsesmyndigheden stille krav i overensstemmelse hermed. Godkendelsesmyndigheden kan endvidere afslå en ansøgning, der ikke indeholder en kvalificeret begrundelse for, hvorfor virksomheden ikke kan leve op til sådanne anbefalinger.

Opmærksomheden henledes på, at Miljøstyrelsens generelle vejledninger fortsat danner grundlag for vilkårsfastsættelsen i forbindelse med meddelelsen af godkendelser og påbud efter lovens kap. 5. Disse vejledninger fritager imidlertid ikke virksomhederne fra i videst muligt omfang at anvende renere teknologiløsninger, ligesom de heller ikke forhindrer myndighederne i at træffe afgørelser med mere vidtgående krav end vejledningernes grænseværdier, hvis en brancheorientering eller en branchevejledning, indeholder sådanne anbefalinger.

3 Godkendelsespligt

3.1 Listevirksomhed

Listevirksomheder er de aktiviteter, som er optaget på listen i bilag 1 til bekendtgørelse nr. 794 af 9. december 1991 om godkendelse af listevirksomheder. Listevirksomhed er en ny betegnelse for de tidligere benævnte "særligt forurenende virksomheder".

*Listen
reduceret*

Listen er væsentligt reduceret i forhold til den hidtil gældende liste over godkendelsespligtig virksomhed for så vidt angår antallet af enkeltvirksomheder m.v., som er undergivet godkendelsespligt. Antallet af punkter på listen er reduceret fra 103 til 73.

Det er samtidig forudsat, at kommunalbestyrelsen for de virksomheder, der er fjernet fra listen, fører et aktivt og opsøgende tilsyn og regulerer forureningen ved påbud og forbud, jfr. lovens § 42.

Der gøres opmærksom på, at de aktiviteter, der er udgået af listen pr. 1. januar 1992, er omfattet af anmeldelsespligt, jfr. en række bekendtgørelser fra Miljøministeriet¹. Anmeldelsespligten gælder ved etablering samt ved udvidelser eller ændringer, der medfører forøget forurening. For landbrugsvirksomheder gælder, at forhåndsanmeldelse også skal ske ved ændringer af stalde og gødningsopbevaringsanlæg.

**-markering
ophævet*

Den tidligere *-markering ved visse listepunkter er udgået. Samtidig er langt de fleste af de tidligere *-markerede listepunkter udgået af listen. For virksomheder, der fortsat er på listen, men som tidligere var *-mærkede, og som efter de hidtil gældende bestemmelser ikke skulle have godkendelse, betyder dette, at de efter den 1. januar 1992 er godkendelsespligtige. Dermed skal ændringer eller udvidelser på virksomheden fremover godkendes, og den samlede virksomhed skal indsende ansøgning om godkendelse såvel som andre bestående, ikke godkendte listevirksomheder efter lovens § 39.

Minimumsgrænser

Godkendelsespligt er for en række listepunkter afhængig af en nedre grænse for produktionen. F.eks. forbrug af opløsningsmidler, årlig produktion, produktionskapacitet eller produktionsareal.

Hvor der i listen er fastsat en produktionsmæssig eller anden

¹ Bekendtgørelse nr. 367 af 10. maj 1992 om anden virksomhed end listevirksomhed; nr. 11 af 3. januar 1992 om erhvervmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.; nr. 688 af 15. oktober 1990 om begrænsning af kvælstofoxidforurening m.v. fra gasmotorer og -turbiner og nr. 304 af 14. maj 1991 om støj fra vindmøller.

minimumsgrænse for godkendelsespligt for den pågældende virksomhedstype, indtræder pligt til at søge om og opnå miljøgodkendelse, forinden den fastsatte minimumsgrænse overskrides (jfr. § 1 stk 4 i godkendelsesbekendtgørelsen).

Nogle virksomheder har en kapacitet på anlæggene, som muliggør en større produktion, men udnyttelsen af denne kapacitet vil ganske åbenlyst aldrig være aktuel. Det afgørende for, hvornår minimumsgrænsen for godkendelsespligt er overskredet, er hvorvidt virksomheden ved sin normale drift producerer mere, end kapacitetsgrænsen angiver.

Eksempel

Produktionen af minkfoder på en pelsdyrfarm vil være afhængig af antallet af mink og behovet for foder. Maskinmæssigt kan man muligvis producere mere end 6 tons pr. time, men hvis der i praksis ikke er behov for en sådan produktion, er kapacitetsgrænsen ikke overskredet.

Spørgsmålet om godkendelsespligt eller ej kan endvidere opstå ved vurdering af, om en virksomhed er omfattet af f.eks. listens punkt D 1. Ved vurdering af, hvornår oplaget eller driften af anlægget indebærer væsentlig forurening i omgivelserne, skal der lægges vægt på, hvad anlægget producerer, og på hvilken måde produktionen foregår, samt hvorvidt de stoffer/produkter, som indgår eller kan indgå i produktionen, kan forårsage skade på miljøet.

Mindre sager

Der vil kunne rejses berettigede spørgsmål om godkendelsespligt for en række mindre, miljømæssigt betydningsløse aktiviteter, der ifølge listens ordlyd kan henføres til et bestemt listepunkt. Hvis der alene anvendes teknikker, råvarer og materialer, der ved produktion eller oplag ikke giver anledning til forurening, er det Miljøstyrelsens opfattelse, at godkendelsesmyndigheden bør træffe afgørelse om, at der ikke foreligger godkendelsespligt. Der tænkes især på hjemmefremstilling og helt små håndværksvirksomheder.

3.2 Afskæring af klageadgang

Afgørelse om godkendelsespligt endelig

Kommunalbestyrelsens eller amtsrådets afgørelse af, om en virksomhed, et anlæg eller en indretning eller en ændring eller en udvidelse af sådanne er godkendelsespligtig, kan ikke påklages, jfr. lovens § 37 og godkendelsesbekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Forelæggelse for Miljøstyrelsen

Der vil imidlertid være tilfælde, hvor det kan være vanskeligt at vurdere, om en aktivitet er en listevirksomhed og som sådan godkendelsespligtig. Der kan ligeledes være tilfælde, hvor f.eks. godkendelsesmyndighed og virksomhed er uenige, om der fore-

ligger godkendelsespligt eller ej. Efter godkendelsesbekendtgørelsens § 2, stk. 2 kan spørgsmålet om godkendelsespligt forelægges Miljøstyrelsen til udtalelse, inden der træffes endelig afgørelse. Ved uenighed mellem ansøger og godkendelsesmyndighed bør spørgsmålet forelægges for Miljøstyrelsen til udtalelse, forinden afgørelse om godkendelsespligt foreligger. Spørgsmålet kan forelægges Miljøstyrelsen ikke blot af godkendelsesmyndigheden, men også af virksomheden, klageberettigede organisationer, andre myndigheder eller enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen, som f.eks. omboende.

3.3 Udvidelser eller driftsændringer

Godkendelsespligt indtræder efter lovens § 33, når en ændring eller udvidelse af listevirksomhed medfører forøget forurening. Godkendelsespligt indtræder også, når der alene sker en forøget affaldsfrembringelse. Ændringer, der alene består i forureningsbegrænsende foranstaltninger, er som hidtil ikke godkendelsespligtige, medmindre de på et andet område medfører en forøget forurening.

Flytning af aktiviteter inden for virksomhedens område er godkendelsespligtige, hvis der sker en ændring i påvirkningen af omgivelserne. Dette kan f.eks. være tilfældet ved flytning af produktion til et lagerlokale, der ligger tættere på naboboligerne.

Forøget forurening

Der har fra tid til anden været usikkerhed om pligten til at søge om miljøgodkendelse af en driftsændring eller udvidelse i tilfælde, hvor der ikke som resultat af udvidelsen eller ændringen sker en nettoforøgelse af forureningen i omgivelserne. Også domspraksis har været noget vaklende under den hidtidige miljøbeskyttelseslovgivning. For at udrydde misforståelser på området, foreskriver godkendelsesbekendtgørelsens § 1, stk. 5 nu udtrykkeligt, at der i disse tilfælde skal ansøges om godkendelse, idet det er godkendelsesmyndigheden, der skal tage stilling til, hvorvidt eventuelle planlagte forureningsbegrænsende foranstaltninger til imødegæelse af en forøget forurening hidrørende fra ændringen eller udvidelsen må anses for at være tilstrækkelige til at beskytte det ydre miljø.

Bestemmelsen hænger også sammen med den nye miljøbeskyttelseslovs udvidede kredsløbsbetragtninger, der forskyder miljøindsatsen fra afhjælpende foranstaltninger ("end-of-pipe"-løsninger) til et "vugge-til grav"-princip, herunder anvendelse af renere teknologi. Virksomhedens valg af metode til nedsættelse af forureningen skal derfor vurderes selvstændigt ud fra de intentioner, som den nye miljøbeskyttelseslov bygger på.

For virksomheder med aktiviteter, der kan henføres til flere

listepunkter, kan en udvidelse eller ændring bevirke, at hovedaktiviteten skifter, og at den samlede virksomheds indplacering på listen ændres.

For virksomheder, der har en rammegodkendelse, gælder der særlige regler vedrørende udvidelser eller ændringer. Se herom i kapitel 9.

3.4 Godkendelsespligt i forbindelse med risikobetonede aktiviteter.

For virksomheder med risikobetonede aktiviteter, der kan medføre et større uheld, gælder særlige bestemmelser affødt af EF-direktiv 82/501/EØF. De nugældende bestemmelser findes i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 520 af 5. juli 1990 og omhandler bl.a. almindelig agtpågivenhed, anmeldelsespligt for visse industrielle aktiviteter samt miljømyndighedernes opgaver og kompetence.

I forbindelse med risikobetonede aktiviteter foreligger der godkendelsespligt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 i følgende tilfælde:

1. Ved etablering af en ny aktivitet, der er anmeldelsespligtig efter § 5, stk. 1 i ovennævnte risikobekendtgørelse.
2. Ved udvidelse eller ændring af en anmeldelsespligtig aktivitet, der medfører øget risiko eller forøget forurening.
3. Ved etablering, udvidelse eller ændring af en ikke anmeldelsespligtig, risikobetonet aktivitet, som medfører øget risiko eller forøget forurening på en listevirksomhed.

For virksomheder, der i forvejen er på listen, er amtsrådet i tilfældene 1 og 2 godkendelses- og tilsynsmyndighed for den samlede virksomhed, jfr. risikobekendtgørelsens § 8, d.v.s. der er kompetenceovergang, hvis virksomheden hører under et listepunkt, som ikke er (a)-mærket. Virksomhedens placering på listen forbliver imidlertid uændret som følge af kompetenceovergangen.

For de virksomheder, som ellers ikke ville være på listen, henføres den samlede virksomhed i tilfældene 1 og 2 til listepunkt J 3, der er (a)-mærket.

I tilfælde 3 er kommunalbestyrelsen godkendelsesmyndighed, såfremt der er tale om risikobetonede aktiviteter på en ikke (a)-mærket listevirksomhed. Ellers er amtsrådet godkendelsesmyndighed.

Godkendelsesmyndigheden skal kun fastsætte vilkår om forhold, der reguleres efter miljøbeskyttelsesloven. Sikkerhedsmæssige tiltag over for forhold, der alene er knyttet til brand eller eksplosion i stoffer omfattet af brand- eller sprængstoflovgiv-

ningen (f.eks. oplag af LPG og andre letantændelige stoffer samt meget reaktive stoffer og eksplosive stoffer), skal derfor ikke behandles i godkendelsen. I disse situationer træffes afgørelse om de risikomæssige forhold alene af Arbejdstilsynet og brandmyndigheden.

Amtsrådet skal påse – også i tilfælde med oplag af LPG og lignende – at eventuelt fastsatte sikkerhedszoner omkring risikobetonede aktiviteter respekteres. I benægtende fald skal der meddeles afslag på ansøgning om miljøgodkendelse.

Oplysninger om stoffer, anlæg og alvorlige uheldssituationer, jfr. risikobekendtgørelsens § 6, skal i samtlige tilfælde indsendes sammen med ansøgningen om miljøgodkendelse. Såfremt en virksomhed er anmeldt efter risikobekendtgørelsen inden for de seneste år, kan der henvises til denne anmeldelse, såfremt der ikke er foretaget ændringer, som gør anmeldelsen uaktuel.

Afgørelse om risikomæssige forhold må altid først træffes efter forudgående koordinering mellem de involverede myndigheder, d.v.s. miljømyndigheden (normalt amtsrådet, jfr. ovenfor), Arbejdstilsynet og brandmyndigheden.

4 Myndighed i godkendelsessager

Kompetencefordeling

Kommunalbestyrelsen er godkendelsesmyndighed, medmindre godkendelseskompetencen specifikt er henlagt til amtsrådet. Dette er tilfældet for listepunkter, der i listen er mærket med (a).

Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om godkendelse af og fører tilsyn med amtskommunale virksomheder. Amtsrådet træffer afgørelse om godkendelse af og fører tilsyn med kommunalt drevne virksomheder.

Direkte udledning

Hvis en virksomhed, som ikke er a-mærket, har direkte udledning af spildevand til vandløb, søer eller havet, overføres kompetencen til amtsrådet, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 2. Dette gælder dog ikke, hvis spildevandet udelukkende består af husspildevand, drænvand fra bygge- og anlægsarbejder, spildevand fra dyrehold, uforurenet tagvand, uforurenet vand fra befæstede arealer eller uforurenet kølevand. Det skal hertil bemærkes, at kølevand eksempelvis betragtes som forurenet, hvis udledningen medfører en temperaturforøgelse i recipienten, som har betydning for vandmiljøet.

Det kan i de enkelte tilfælde være vanskeligt at afgøre, hvorvidt tagvand og vand fra befæstede arealer er forurenet. Det afgørende er, om tagvandet eller overfladevandet med rimelighed kan sammenlignes med processpildevand, eller sagt med andre ord, om det i det hele taget er relevant at overveje rensning eller afskæring af overfladevandet til recipienten. Hvis der opstår tvivl om kompetencen forelægges spørgsmålet for Miljøstyrelsen i henhold til godkendelsesbekendtgørelsens § 5.

Såfremt virksomhedens spildevand senere tilsluttes et offentligt spildevandsanlæg, overgår virksomheden dog til kommunalbestyrelsens kompetence.

Tilladelse til direkte udledning af spildevand fra anlæg med en kapacitet på 30 personækvivalenter (PE) eller derunder meddeles af kommunalbestyrelsen (jfr. lovens § 28, stk. 2). Dette svarer til spildevand fra ca. 10 husstande med dertil hørende tagvand og vand fra befæstede arealer. Beføjelsen omfatter også processpildevand; d.v.s. spildevand fra erhvervsvirksomheder med dertil hørende tagvand og vand fra befæstede arealer i den udstrækning, processpildevandet efter sit indhold kan omregnes til PE. Dette forudsætter, at spildevandet ikke indeholder andre stoffer end de, der sædvanligt forekommer i husspildevand.

For virksomheder med direkte udledning, hvor der ikke er kompetenceovergang efter godkendelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 2, er det amtsrådet, der meddeler udledningstilladelsen, og kommunalbestyrelsen der træffer afgørelse om godkendelse af virksomheden. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med overholdelse af såvel godkendelsen som spildevandstilladelsen.

Tilladelse til direkte udledning fra ikke-listevirksomhed meddeles af amtsrådet eller af kommunalbestyrelsen efter bestemmelserne i miljøbeskyttelseslovens § 28. Kommunalbestyrelsen er tilsynsmyndighed for udledningstilladelsen. Ordet "virksomheder" i lovens § 66, stk. 2, sidste sætning skal således læses som "listevirksomheder", d.v.s. som en direkte henvisning til ordet "listevirksomhed" tidligere i samme punktum.

Udledning på jord

Amtsrådet har endvidere godkendelseskompetencen, når en listevirksomhed skal have tilladelse til nedsivning af processpildevand eller udledning af processpildevand på jordoverfladen, og hvor tilladelsen meddeles af amtsrådet, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 2. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med overholdelsen af såvel godkendelsen som nedsivningstilladelsen/udsprøjtningstilladelsen, idet dette område ifølge lovens § 66, stk. 2 ikke er omfattet af amtsrådets tilsynsopgaver.

Hoved- og biaktivitet

For virksomheder med aktiviteter, der kan henføres til flere punkter på listen, vil indplacering på listen ske efter virksomhedens hovedaktivitet.

Kriterierne for afgørelse af, hvad der er en virksomheds hovedaktivitet, har under den hidtidige miljøbeskyttelseslovgivning givet anledning til tvivl hos såvel virksomheder som myndigheder. § 3, stk. 4, 2. punktum i godkendelsesbekendtgørelsen er udformet i overensstemmelse med den praksis, som har udviklet sig i tidens løb. Hoved/biaktivitetsspørgsmålet kan afgøres efter forskellige kriterier som anført i bestemmelsen: Omsætning, producerede mængder, kapacitet, antal beskæftigede m.v.. Såfremt anvendelse af disse kriterier ikke entydigt fører til en sikker afgørelse af, hvad virksomhedens hovedaktivitet må anses for at være, er det i overensstemmelse med selve godkendelsessystemets grundlag arten, omfanget og virkningen af virksomhedens forurening, som er hovedkriteriet. Ved sammenligning mellem flere arter af forurening er det op til godkendelsesmyndigheden selv at afgøre den indbyrdes vægt i miljømæssig henseende. Spørgsmålet kan i mangel af enighed forelægges Miljøstyrelsen til endelig administrativ afgørelse i henhold til godkendelsesbekendtgørelsens § 5.

Såfremt der i en virksomhed, der er optaget på listen, indgår en bivirksomhed, som ikke er optaget på listen, skal hele virksomheden betragtes som optaget på listen. Dette betyder, at alle forurenende aktiviteter på virksomheden skal godkendes.

Biaktiviteter på listen

Hvis en listevirksomhed udøves som biaktivitet på en virksomhed, der ikke omfattes af listen, er biaktiviteten selvstændigt godkendelsespligtig, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 5.

Som eksempel kan nævnes et stort vaskeri, der også farver eller bleger tekstiler. Her kan vaskeriet anses for hovedaktiviteten og er ikke

omfattet af listen. Tekstilblegning og farvning er en biaktivitet, der selvstændigt er optaget på listen og følgelig godkendelsespligtig, og disse aktiviteter skal derfor godkendes, uden at vaskeriaktiviteterne godkendes.

I de tilfælde, hvor biaktiviteten skal godkendes af amtsrådet, men hvor resten af virksomheden ikke er godkendelsespligtig, vil amtsrådet have tilsynsforpligtelse med den godkendelsespligtige del, mens kommunalbestyrelsen fører tilsyn med resten af virksomheden, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 6.

Flere godkendelsespligtige biaktiviteter

Hvis der på en hovedvirksomhed, der ikke er godkendelsespligtig, udøves flere godkendelsespligtige biaktiviteter med både amtsråd og kommunalbestyrelse som godkendelsesmyndighed, skal afgørelse om godkendelse af hver af disse biaktiviteter træffes af den myndighed, der efter lovens kompetencefordeling skal træffe afgørelse om det pågældende listepunkt.

Aftale om tilsyn

I de tilfælde, hvor der er flere myndigheder, som skal føre tilsyn med forskellige aktiviteter på den samme virksomhed, kan kommunalbestyrelsen og amtsrådet træffe aftale om, hvem der i praksis fører tilsyn med hele virksomheden, så ikke begge myndigheder behøver at foretage tilsynsbesøg. Den myndighed, der i praksis fører tilsynet, underretter løbende den anden myndighed om resultaterne af tilsynet. En sådan aftale ændrer ikke på de gældende kompetenceforhold ved meddelelse af påbud m.m., jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 6.

Der er ingen regler eller retningslinier for, hvorledes en aftale om tilsynssamarbejde skal udfærdiges; amtsråd og kommunalbestyrelse må i fællesskab finde frem til en operationel model for samarbejdet.

Tvivelsspørgsmål

Tvivelsspørgsmål, om en listevirksomhed skal godkendes af kommunalbestyrelsen eller af amtsrådet, herunder hvad der må anses for hoved- eller bivirksomhed, forelægges Miljøstyrelsen, som træffer den endelige administrative afgørelse. Det vil ikke alene være myndighederne, men også den pågældende virksomhed, klageberettigede organisationer eller personer, som har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald, som, inden den endelige administrative afgørelse træffes, kan indbringe spørgsmålet om godkendelsesmyndighed for Miljøstyrelsen.

Andre myndigheder

Ved behandlingen af godkendelsessager skal der sikres et samarbejde med andre relevante myndigheder.

Særligt vigtigt er samarbejdet mellem amtsrådene/kommunalbestyrelserne og arbejdstilsynskredsene omkring behandlingen af godkendelsessager og tilsyn, jvf. Miljøstyrelsens cirkulærer af 6. december 1990.

5 Indkaldelse af ansøgninger fra bestående listevirksomheder

Hvem skal ansøge?

Efter indkaldelsesbekendtgørelsen skal bestående listevirksomheder, der ikke har en samlet godkendelse, ansøge om godkendelse inden for nærmere angivne frister.

Listevirksomheder er de aktiviteter, der efter 1. januar 1992 er optaget på listen i bilag 1 til godkendelsesbekendtgørelsen.

Selv om et anlæg på ansøgningstidspunktet ikke er i drift, enten fordi anlægget fungerer som reserveanlæg, der kun tages i brug ved spidsbelastninger, eller fordi det fungerer som nød anlæg, betragtes anlægget som en bestående virksomhed med deraf følgende ansøgningspligt. Oplysningskravene for disse anlæg vil imidlertid kunne indskrænkes til oplysninger om anlæggets eksistens, dets bestyknings samt miljømæssige data.

Hvis et anlæg på ansøgningstidspunktet er ude af drift, fordi der ikke er brug for det, men ikke påtænkes fjernet ("mølpøseanlæg"), betragtes anlægget tillige som bestående med deraf følgende ansøgningspligt. Ansøgningen kan dog i så fald indskrænkes til en oplysning om anlæggets eksistens.

Begrebet "samlet godkendelse" er nærmere defineret i indkaldelsesbekendtgørelsen. Ved en samlet godkendelse forstås, at alle virksomhedens anlæg, aktiviteter, emissioner m.v. samlet eller enkeltvis er godkendt i medfør af lovens kapitel 5.

Hvornår skal der ansøges?

Ansøgning skal indsendes inden de i bilag 1 i indkaldelsesbekendtgørelsen fastsatte frister. Bilag 1 svarer til listen i godkendelsesbekendtgørelsen, idet der for hvert listepunkt er tilføjet en dato for indgivelse af ansøgning.

I de tilfælde, hvor en godkendelsesbehandling af en enkelt virksomhed forventes at tage så lang tid, at det ikke på forhånd skønnes muligt at afslutte sagen samtidig med resten af branchen, kan godkendelsesmyndigheden dog indkalde ansøgningen op til 2 år tidligere end den frist, der gælder for den øvrige branche, jfr. indkaldelsesbekendtgørelsens § 3, stk 2. Denne indkaldelse skal konkret begrundes med forventet lang sagsbehandlingstid. Det er ydermere en forudsætning, at virksomheden forudgående har haft lejlighed til at udtale sig herom.

Tvivel om ansøgningstidspunktet

I enkelte tilfælde vil der kunne opstå tvivel om ansøgningstidspunktet. Dette kan være tilfældet, når en virksomhed har aktiviteter, der kan henføres til flere punkter på listen. I dette tilfælde er det i indkaldelsesbekendtgørelsens § 3, stk 4 præciseret, at ansøgningerne skal indsendes på det tidspunkt, hvor hovedaktiviteten indkaldes, uanset om der måtte gælde andre tidsfrister for biaktiviteterne.

Ved vurderingen af, hvad der er virksomhedens hovedaktivitet, tages der udgangspunkt i godkendelsesbekendtgørelsens kriterier herfor. Se herom i kapitel 4.

Hvis en listevirksomhed udøves som biaktivitet på en hovedvirksomhed, der ikke er på listen, skal virksomheden indsende ansøgning på det tidspunkt, hvor biaktiviteten indkaldes efter bilaget. Ansøgningspligten omfatter i så fald også kun biaktiviteten, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 5, hvorefter biaktiviteter er godkendelsespligtige, selvom hovedvirksomheden ikke omfattes af listen.

Hvis en virksomhed, der ikke i sig selv er omfattet af listen, består af flere biaktiviteter, der hver især er omfattet af listen, kan der opstå tvivl om, hvornår der skal søges om godkendelse for disse biaktiviteter. I så tilfælde skal der søges om godkendelse for hver enkelt biaktivitet efter de frister, der gælder for disse.

Tvivelsspørgsmål om ansøgningspligten og dermed godkendelsespligten kan i lighed med spørgsmål om godkendelsespligt for nye virksomheder forelægges for Miljøstyrelsen til udtalelse, forinden der træffes afgørelse.

Myndighed

Ligesom ved godkendelse af nye listevirksomheder kan der opstå tvivl om, hvem der skal behandle en ansøgning fra en bestående listevirksomhed. Kompetencefordelingen er den samme som for nye listevirksomheder og fremgår af reglerne i godkendelsesbekendtgørelsens § 3. I tilfælde af tvivl kan spørgsmålet forelægges for Miljøstyrelsen, der træffer den endelige afgørelse om kompetencefordelingen.

Ansøgningen

Ansøgningen skal omfatte alle de dele af den bestående listevirksomhed, som ikke er godkendt. Ansøgningen skal stiles til den myndighed, der skal træffe afgørelse i sagen, men fremsendes til kommunalbestyrelsen, der herved får mulighed for at ledsage en eventuel ansøgning til amtsrådet af en udtalelse.

Mangelfuld ansøgning

Hvis en fremsendt ansøgning mangler oplysninger, jfr. bilag 2, meddeler godkendelsesmyndigheden skriftligt virksomheden dette, idet der samtidig fastsættes en rimelig frist for fremsendelse af de manglende oplysninger. Afgørelser herom kan ikke påklages, jfr. indkaldelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 3.

Hvis godkendelsesmyndigheden ikke modtager de krævede oplysninger inden den fastsatte frist, kan godkendelsesmyndigheden træffe afgørelse om, at driften af de ikke-godkendte dele af virksomheden skal ophøre midlertidigt eller permanent, jfr. indkaldelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 2. Afgørelser om forbud mod fortsat drift kan påklages til Miljøstyrelsen. Klage over et sådant forbud har opsættende virkning, jfr. miljøbeskyttelseslovens § 95, stk. 1.

Overskridelse af ansøgningsfristen

Hvor virksomheden undlader at fremsende den nødvendige ansøgning, vil det være naturligt, at godkendelsesmyndigheden henvender sig til virksomheden for at få afklaret, om en ansøgning er på vej. Hvis dette er tilfældet inden for en rimelig horisont, vil godkendelsesmyndigheden i de fleste tilfælde kunne afvente ansøgningen. Hvis virksomheden derimod må formodes ikke at ville fremsende ansøgning, kan og bør godkendelsesmyndigheden træffe afgørelse om permanent ophør af driften af de ikke-godkendte dele af virksomheden og fastsætte en frist herfor. Afgørelser herom kan påklages til Miljøstyrelsen.

Frivillig ansøgning

Efter miljøbeskyttelseslovens § 38 er muligheden for frivilligt at ansøge om godkendelse opretholdt. Dette er ensbetydende med, at bestående listevirksomheder kan benytte sig af denne ret, indtil virksomheden efter indkaldelsesbekendtgørelsen har pligt til at søge. Se endvidere kapitel 6.2.

Såfremt en frivillig ansøgning om godkendelse ikke er færdigbehandlet på det tidspunkt, hvor virksomheden i henhold til indkaldelsesbekendtgørelsen skal indsende ansøgning om godkendelse, må godkendelsesmyndigheden vurdere, hvorvidt den allerede indgivne ansøgning opfylder betingelserne i denne bekendtgørelse, eller hvorvidt der må indgives en ny ansøgning.

6 Ansøgning om godkendelse

6.1 Administrative forhold

Ansøgning om godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kap. 5 sendes til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvori virksomheden eller anlægget ønskes anlagt, også hvor det er amtsrådet, der skal træffe afgørelse i godkendelsessagen. Ansøgningen stiles til den myndighed, der skal træffe afgørelse om godkendelse.

Hvis amtsrådet er godkendelsesmyndighed, skal kommunalbestyrelsen straks videresende ansøgningen til amtsrådet sammen med de fra ansøgeren modtagne bilag. Ønsker kommunalbestyrelsen at fremkomme med en udtalelse i sagen, bør denne eventuelt eftersendes. Amtsrådet gøres samtidig opmærksom på, hvorvidt der vil fremkomme en udtalelse, og hvornår den vil blive fremsendt.

Kopi af fremsendelsesskrivelsen og af kommunalbestyrelsens udtalelser i sagen sendes til ansøgeren.

Godkendelsesmyndigheden bør meddele ansøgeren, at man har modtaget ansøgningen, og samtidig meddele den forventede sagsbehandlingstid.

6.2 Ansøgningens indhold

Ansøgningen skal være skriftlig og indeholde de oplysninger, som er nævnt i bilag 2 til godkendelsesbekendtgørelsen, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 1 og indkaldelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 2.

Listen over godkendelsespligtige virksomheder omfatter såvel virksomheder med et kompliceret procesforløb som virksomheder med en mere enkel arbejdsgang. De oplysninger, der skal foreligge i forbindelse med behandling af en ansøgning efter lovens § 33, 38 eller 39, vil derfor i omfang og karakter variere, afhængigt af hvilken kategori virksomhed der søges godkendt.

I en række tilfælde vil det formentlig være hensigtsmæssigt, at virksomheden, forinden der indgives ansøgning om godkendelse, tager kontakt med godkendelsesmyndigheden for at få nærmere præciseret, hvilke oplysninger der vil være nødvendige for myndighedernes behandling af sagen. Dette vil være medvirkende til at styrke dialogen mellem virksomhed og godkendelsesmyndighed og fremme samarbejdet omkring godkendelsesbehandlingen.

*Frivillig
ansøgning om
godkendelse*

Listevirksomheder, der ønsker at benytte muligheden i lovens § 38 for frivilligt at ansøge om miljøgodkendelse, skal indsende en ansøgning omfattende hele den bestående virksomhed, som ikke i forvejen er omfattet af en miljøgodkendelse efter lovens kap. 5. Muligheden for frivillig ansøgning kan også benyttes i tilfælde,

hvor virksomheden efter udløbet af retsbeskyttelsesperioden måtte ønske at få en samlet ny miljøgodkendelse frem for alene en vilkårsrevision. Der henvises her til godkendelsesbekendtgørelsens § 15, stk. 5.

Udvidelser el. ændringer

Ansøgning om godkendelse af driftsudvidelser eller ændringer skal indeholde alle de oplysninger, der er nødvendige til brug for godkendelsesmyndighedens bedømmelse af det ansøgte. Der bør tages udgangspunkt i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 2 og medtages alle relevante oplysninger, jfr. også kapitel 6.2.1.

Oplysninger om forureningen fra den eksisterende virksomhed skal medsendes ansøgningen, idet de skal indgå i vurderingen af det ansøgte og ved fastsættelse af vilkår, såfremt de ikke allerede er godkendelses- og tilsynsmyndigheden bekendt.

Bestående virksomhed uden samlet godkendelse

Bestående listevirksomheder, der skal godkendes efter lovens § 39, skal indsende en ansøgning omfattende de dele af virksomheden, der ikke allerede er godkendt i medfør af lovens kapitel 5. Ansøgningen vil som nævnt ovenfor i visse tilfælde kunne indskrænkes, hvis det godkendelsespligtige anlæg har en begrænset driftstid, såsom reserve- og nødanlæg. Svarende til den vurdering, som godkendelsesmyndigheden foretager ved godkendelse af udvidelser, bør myndigheden være opmærksom på den forurening, som den samlede virksomhed påfører omgivelserne.

Mangelfuld ansøgning

Finder godkendelsesmyndigheden, at ansøgningen ikke indeholder de nødvendige oplysninger, skal den jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 3 og indkaldelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 1 skriftligt meddele ansøgeren, hvilke oplysninger man mangler for at kunne behandle ansøgningen. Denne meddelelse skal indeholde en tidsfrist for, hvornår de manglende oplysninger skal være fremkommet, og en tilkendegivelse af, hvorvidt ansøgningen anses for bortfaldet, såfremt oplysningerne ikke er modtaget inden for fristen. Myndighedens meddelelse om bortfald af ansøgningen kan ikke indbringes for Miljøstyrelsen, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 18, stk. 3.

Godkendelsesmyndigheden kan kun afvise at behandle en ansøgning, såfremt der er tale om sådanne mangler i ansøgningsmaterialet, at godkendelsesmyndigheden ikke vil være i stand til at træffe en afgørelse, som opfylder de krav, der stilles i miljøbeskyttelseslovgivningen.

6.2.1 Oplysninger efter bilag 2

A) Virksomhedens beliggenhed

Oplysningerne i punkt A må anses for nødvendige hjælpemidler for vurderingen af, hvilken forurening og hvilke ulemper en virksomhed påfører omgivelserne.

De målestoksangivelser, der er anført i nr. 1-2, må anses for vejledende. Den godkendende myndighed bør normalt ikke stille krav om, at der udarbejdes specielle planer til brug for godkendelsesbehandlingen.

*B) Virksomhedens
etablering/
planlagte
ændringer*

For nye virksomheder skal det forventede tidspunkt for påbegyndelse og afslutning af bygge- og anlægsarbejder samt påbegyndelse af virksomhedens drift anføres. Oplysningerne kan have betydning for godkendelsesmyndighedens bedømmelse af ansøgningens aktualitet. Det er således hverken rimeligt eller miljømæssigt forsvarligt, at godkendelsesmyndigheden skal tage stilling til ansøgninger, som først ønskes udnyttet længere ude i fremtiden.

For bestående virksomheder skal de forventede tidspunkter for eventuelle planlagte ændringer anføres. Der tænkes her på virksomhedens aktuelle planer om udskiftning eller nedlæggelse af anlæg eller ændringer i driften i øvrigt.

*C) Virksomhedens
indretning og drift*

Under punkt C omtales en række oplysninger om virksomhedens indretning og drift. Oplysningerne skal angive, hvor på virksomheden der foregår særligt forurenende aktiviteter og eventuelt anvendelsesformålet for ubebyggede arealer.

Virksomhedens produktionsprocesser skal nøje beskrives. Den i nr. 7 nævnte skematiske fremstilling (flow-sheet) af virksomhedens procesforløb er væsentlig som grundlag for godkendelsessagens behandling.

Vedrører ansøgningen en bestående virksomhed, skal det på planen over virksomheden markeres, hvilke dele af virksomheden der søges godkendelse af.

*D) Renere
teknologi*

I overensstemmelse med lovens intentioner om at fremme princippet om renere teknologi skal ansøgningen indeholde en redegørelse og dokumentation for, i hvilket omfang det valgte projekt bygger på anvendelsen af den mindst forurenende teknologi samt oplysninger om de bedste, mulige miljøbeskyttende foranstaltninger.

Ved udarbejdelse af redegørelsen skal virksomheden forholde sig til de muligheder for anvendelse af renere teknologi, der er beskrevet i brancheorienteringen for den pågældende branche eller det materiale, der fremgår af Miljøstyrelsens referenceliste for den pågældende branche.

Redegørelsen bør indeholde:

- 1) En redegørelse for virksomhedens nuværende teknologi og anvendelse af forureningsbegrænsende foranstaltninger (specielt for bestående virksomheder, der skal søge om godkendelse).
- 2) En redegørelse for virksomhedens valg af teknologier på bag-

- grund af de muligheder, der er beskrevet i brancheorienteringen eller referencelisten.
- 3) En redegørelse for hvilke rensningsforanstaltninger der er valgt som de bedst mulige til yderligere nedbringelse af forureningen, efter at denne er minimeret ved anvendelse af renere teknologi.
 - 4) Økonomiske oplysninger til belysning af virksomhedens muligheder for at anvende den bedste, tilgængelige teknologi samt af virksomhedens valg.

I de få tilfælde, hvor der hverken er udarbejdet en referenceliste eller en brancheorientering, påhviler det virksomheden selv at fremskaffe de relevante oplysninger og vurderinger omkring mulighederne for anvendelse af renere teknologi.

E) Virksomhedens forurening

Punkt E omfatter forskellige oplysninger om virksomhedens påvirkning af omgivelserne.

Luft

Oplysninger om emissioner til luften (pkt. 12) er af væsentlig betydning for vurderingen af en ansøgning. Oplysninger skal gives om maksimal luftmængde samt art, sammensætning og mængde (herunder massestrøm) af luftforureningen i hvert afkast. Stofferne opdeles i henhold til Miljøstyrelsens luftvejledning i hovedgrupper, stofgrupper og klasser som anført i luftvejledningens afsnit 3.1. Koncentrationer angives normalt i mg/norm.m³. Den kemiske betegnelse anføres for hvert stof, der forekommer i væsentlig mængde. Der gives endvidere oplysning om det enkelte stofs tilstandsform, d.v.s. om det er fast, flydende, på aerosolform eller på gasform. For faste stoffer oplyses også om hvor stor en del af partiklerne der er mindre end 10 µm. Endvidere oplyses fysiske data som temperatur, vandindhold og røggashastighed samt ved forbrændingsprocesser O₂-indholdet. Variationer i det enkelte stofs koncentration oplyses bedst muligt. Parametrene angives med de definitioner, som anvendes i Miljøstyrelsens aktuelle vejledninger om begrænsning af luftforurening og lugtgener fra virksomheder. For eksempel skal massestrømmen opgives før eventuelle filtre og midlet over et skift (7 timer). Med udgangspunkt i luftvejledningen bør forslag til emissionsgrænseværdier anføres. Der angives samtidig oplysninger om emissioner ved driftsforstyrrelser eller uheld samt fra diffuse kilder.

Ifølge luftvejledningen skal der gennemføres emissionsbegrænsning, således at den angivne emissionsgrænse overholdes for hvert afkast, hvis en i vejledningen anført massestrømsgrænse overskrides.

Punkt 13) vedrører immissionen. På baggrund af kendskabet til virksomhedens forventede luftemission skal ansøgningen om-

fatte immissionsberegninger. Beregningerne har til formål at fastsætte afkasthøjder. Immissionsberegningerne bygger på kendskabet til den maksimalt tilladelige emission, der vil være efter foretagelsen af emissionsbegrænsende foranstaltninger. Kapitel 4 i luftvejledningen indeholder en metode til beregning af den nødvendige skorstenshøjde. Denne metode skal altid anvendes. Beregningen foretages på baggrund af de oven for nævnte oplysninger om emissioner m.v.. I tilfælde, hvor produktionens forurening ikke kendes med sikkerhed, vil der i godkendelsen blive stillet vilkår for emissions- og immissionsgrænser efter den gældende luftvejledning.

Spildevand

Ansøgningen skal indeholde oplysning om mængde og sammensætning af det spildevand, der vil blive udledt fra virksomheden. Dette gælder også i de tilfælde, hvor der i anden afgørelse skal meddeles eller er blevet givet tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 4 til afledning af spildevand til det offentlige kloaksystem. Oplysninger skal indgives, for at godkendelsesmyndigheden kan have overblik over den samlede forurening fra virksomheden med henblik på at sikre, at forureningen som helhed bliver mindst mulig. Kommunalbestyrelsen må så særskilt tage stilling til, hvorvidt man kan modtage det udledte spildevand til behandling i kommunens renseanlæg, eller hvorvidt man må stille særskilte krav til forrensning før udledning.

Såfremt ansøgningen omfatter tilladelse til direkte udledning af spildevand, vil de i pkt. 14 nævnte oplysninger næppe være tilstrækkelige, men må suppleres med det i det konkrete tilfælde relevante.

Støj

Særlige støj- og vibrationskilder, som udendørs opstillede anlæg, tagventilatorer, kølekompressorer og lignende, der kan være kilde til støj- eller vibrationsgener for omgivelserne, anføres i ansøgningen. Det oplyses, hvilke typer anlæg der placeres hvor, og hvilken støjemission kilden kan forårsage. Der findes i et vist omfang oplysninger om forskellige typer af anlægs bidrag til støjniveauet; disse oplysninger kan hentes hos leverandøren, hos en rådgiver eller hos Lydteknisk Institut, der har udarbejdet "Støjatabogen" vedrørende industrielle støjkluder. Virksomhedens bidrag til støjniveauet kan angives på grundlag af målinger i omgivelserne eller på grundlag af beregninger ved hjælp af den fælles nordiske beregningsmetode. Beregningerne foretages på grundlag af støjkludernes kildestyrke og placering på virksomheden.

Mikroorganismer

Da den nye miljøbeskyttelseslov omfatter udsendelse af mikroorganismer, indgår oplysninger om mikroorganismer i det obligatoriske oplysningsmateriale, der skal medfølge en ansøgning om

godkendelse. For mikroorganismer oplyses det systematiske navn, generel biologi, økologi herunder eventuel patogenicitet, samt muligheder for overlevelse/- påvirkning af det ydre miljø.

Til- og frakørsel

Oplysninger om til- og frakørselsforhold vedrørende arbejdskørsel og belastningen af omgivelserne hermed skal som noget nyt anføres i ansøgningen.

De oplysninger, som godkendelsesmyndigheden har brug for i forbindelse med ansøgningen, er navnlig antallet af vogne og arten af trafikken til og fra virksomheden samt tidspunkterne for til- og frakørsel – herunder hvorledes virksomheden agter at sikre, at der i forbindelse hermed tages hensyn til de omboende. Det er f.eks. vigtigt, at myndigheden bliver i stand til at vurdere, om der med hensyn til støv, støj og lugt efter virksomhedens etablering eller udvidelse ikke er væsentlig forurening hidrørende fra selve kørslen til og fra virksomheden.

F) Affald

Oplysninger om affald skal anføres med henblik på en vurdering af, hvorvidt den samlede forurening fra virksomheden er mindst mulig.

I ansøgningen skal oplyses sammensætningen og mængden af virksomhedens affald. Der tænkes på alle typer af affald, der fremkommer i forbindelse med produktionen: restprodukter, spild, industriaffald, olie- og kemikalieaffald samt affald, der bortskaffes med dagrenovation m.v. Til industriaffald/kemikalieaffald henregnes f.eks. slam og filterstøv fra spildevands- og luftrensning.

Det skal oplyses, hvordan affaldet opbevares og håndteres på virksomheden før afhentning, og hvordan det bortskaffes. I tilknytning hertil skal oplyses, om affaldet går til genbrug, genindvinding eller anden nyttiggørelse (udspredning på landbrugsarealer el. lign.), deponering eller forbrænding.

Ved henvendelse til den enkelte kommune kan man få oplysninger om de lokale affaldsordninger.

G) Forureningsbegrænsende foranstaltninger

Ansøgningen skal indeholde en beskrivelse af, hvilke rensningsforanstaltninger virksomheden vil installere, hvilke stoffer der tilføres renseanlægget samt den forventede rensningsgrad for hvert enkelt stof. Dette er oplysninger, som leverandøren af rensningsforanstaltningerne er i besiddelse af. Der skal endvidere fremsendes driftsinstruktioner for vedligeholdelse og drift af de forureningsbegrænsende foranstaltninger, f.eks. tidstermin for skift af kul, katalysator eller filterposer, tømning af olieudskillere m.v.

Hovedparten af de kendte rensningsforanstaltninger transformerer én forureningsform til en anden. Filtrering af luftafkast giver f.eks. fast affald i form af filterstøv. Spildevandsrensning

medfører oftest slamproduktion. Der skal derfor oplyses om mængden, arten og bortskaffelsen af det affald, der fremkommer i forbindelse med rensningen.

Ansøgningen skal endvidere indeholde oplysninger om de påtænkte foranstaltninger til dæmpning af støj og vibrationer. Der kan være tale om indkapsling af støjkluder, hensigtsmæssig planlægning af kørsel og parkeringsforhold på virksomhedens område, opstilling af vibrerende anlæg på vibrationsdæmpende materiale o.s.v.

Endelig skal det beskrives, hvilke foranstaltninger der vil blive truffet for at undgå driftsforstyrrelser og uheld. F. eks. opbevaring af kemikalier i rum eller bassiner uden gulvafløb og med kanter, der sikrer, at indholdet af den største "tønde" vil blive opsamlet og ikke løbe ud i kloakken. F. eks. sprinkleranlæg ved processer med særlig brandfare etc.

1) Egenkontrol

Ansøgningen skal indeholde virksomhedens forslag til vilkår for virksomhedens drift samt forslag til kontrolvilkår. Forslagene vedrørende egenkontrol bør omhandle driftskontrolparametre, kontroltype, kontrolperiode, målinger, prøveudtagninger og analyser, databehandling og -rapportering samt vedligeholdelse og eftersyn af produktionsapparatet og rensningsforanstaltningerne. Egenkontrollen kan også omfatte faste procedurer for vedligeholdelse og eftersyn af produktionsapparatet og rensningsforanstaltningerne.

Det skal oplyses, hvorledes virksomhedens organisering og ansvarsplacering for udførelse af egenkontrollen er tilrettelagt.

For egenkontrol vedrørende luftforurening henvises til kapitel 5, Udformning af vilkår og kontrolregler, i luftvejledningen. For egenkontrol vedrørende støj henvises der til kapitel 7, Retningslinier for kontrol med overholdelse af de for en virksomhed fastsatte støjgrænser, i støjvejledningen.

7) Risiko

I forbindelse med risikobetonede aktiviteter, der kan medføre et større uheld, skal der som led i ansøgningen redegøres for de foranstaltninger, der er truffet med henblik på at forebygge større uheld. I Miljøstyrelsens vejledning nr. 4, 1990 "Pligter ved risikobetonede aktiviteter" er der nærmere redegjort for de nødvendige oplysninger.

7 Afgørelse om godkendelse

7.1 Administrative forhold

Forinden afgørelse træffes, bør der være en dialog og et samarbejde mellem godkendelsesmyndighed og virksomhed på basis af virksomhedens ansøgning.

Supplerende sagsakter

Godkendelsesmyndigheden kan indhente oplysninger til brug for sagsbehandlingen ud over, hvad virksomheden selv har tilvejebragt i forbindelse med sin ansøgning og under sagsbehandlingen. Sådanne faktiske oplysninger om virksomheden, dens indretning og drift, de anvendte teknikker o.s.v. ud over, hvad virksomheden i forvejen selv er bekendt med, kan være til ugunst for virksomheden. Det er derfor vigtigt, at virksomheden får lejlighed til at tage stilling til disse faktiske oplysninger, såfremt de indgår i myndighedens behandling af ansøgningen og vil blive lagt til grund for afgørelsen om godkendelse.

Pligt til underretning af ansøger

Godkendelsesmyndigheden skal underrette virksomheden, hvis der er fremkommet supplerende oplysninger til ugunst for ansøgeren under sagens behandling, og fastsætte en frist for ansøgeren til at afgive en udtalelse om disse. Denne pligt til underretning følger allerede af forvaltningslovens § 19, men er for en ordens skyld medtaget i godkendelsesbekendtgørelsens § 7, stk. 1. Forvaltningslovens bestemmelser gælder naturligvis også i miljøsager, såvel som bestemmelserne i offentlighedsloven om bl. a. adgangen til aktindsigt. Forpligtelsen til underretning om faktiske oplysninger gælder efter Miljøstyrelsens opfattelse kun over for ansøgeren og ikke uden videre over for omboende eller andre interesserede i sagens udfald.

Aktindsigt og fortrolighed

Afgørelse om aktindsigt efter offentlighedsloven træffes af godkendelsesmyndigheden. Afgørelsen kan påklages til Miljøstyrelsen og i visse tilfælde til Miljøklagenævnet.

Det bemærkes, at en virksomhed kan kræve fortroligholdelse af oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- og forretningsforhold eller lignende, hvis det skønnes af væsentlig betydning for virksomheden, at andre end miljømyndighederne ikke får kendskab hertil.

Ved udformningen af begrundelsen for afgørelsen skal man derfor være opmærksom på, at oplysninger om drifts- og fabrikmæssige forhold, der har væsentlig økonomisk betydning for virksomheden, skal behandles fortroligt.

Afgørelsens meddelelse

Der er intet krav om, at et udkast til afgørelse om godkendelse skal forelægges virksomheden til udtalelse, inden afgørelsen endelig

meddeles, medmindre baggrunden er en frivillig ansøgning, hvor der gælder særlige regler. Det vil imidlertid ofte være praktisk og i øvrigt styrke samarbejdet mellem virksomhed og myndighed, at virksomheden får mulighed for at udtale sig om afgørelsens indhold, inden afgørelse endeligt træffes.

Afgørelse efter frivillig ansøgning

I følge lovens § 38 kan bestående listevirksomheder frivilligt indgive ansøgning om godkendelse. Når godkendelsesmyndigheden er færdig med sagsbehandlingen, sendes der et udkast til virksomheden. Der meddeles samtidig en dato som sidste frist for tilbagetrækning af ansøgningen, forinden godkendelsesmyndigheden træffer afgørelse i sagen. Har virksomheden ikke trukket sin ansøgning tilbage inden fristens udløb, bliver myndighedens afgørelse herefter bindende for virksomheden, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 13, stk. 2. Virksomheden har således mulighed for at se på konsekvenserne af den frivillige ansøgning om godkendelse og vurdere ”godkendelsens pris”, før afgørelsen træffes. Såfremt godkendelsens vilkår måtte blive ændret ved en eventuel efterfølgende klagesagsbehandling, er virksomheden imidlertid bundet af den endelige godkendelse.

Prioritering af sager

Godkendelsesmyndigheden afgør selv, hvordan den tidsmæssigt vil prioritere behandlingen af frivillige ansøgninger i forhold til andre ansøgninger. Godkendelsesmyndigheden kan beslutte, at sagsbehandlingen skal afvente den egentlige indkaldelsesfrist, hvis det tids- og ressourcemæssigt vil være vanskeligt at indpasse godkendelsesbehandlingen i arbejdet på det af ansøgeren ønskede tidspunkt.

7.2 Lokalisering

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 4, at den, der vil påbegynde virksomhed, der kan give anledning til forurening, skal vælge et sådant sted for udøvelsen, at faren for forurening begrænses mest muligt. Ved valg af stedet skal der tages hensyn til områdets beskaffenhed, herunder den nuværende og planlagte fremtidige udnyttelse, samt til mulighederne for hensigtsmæssig bortskaffelse af spildevand og affald. En hensigtsmæssig lokalisering af forurenende virksomhed forebygger mange problemer. Der henvises til Miljøministeriets Håndbog om Miljø og Planlægning.

Trafikforhold

I vurderingen af lokaliseringens hensigtsmæssighed indgår spørgsmålet om til- og frakørselsforholdene for virksomheden. Såfremt virksomheden trafikmæssigt medfører væsentligt øgede trafikale gener i nærområdet, og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan myn-

dighederne nægte godkendelse til etablering af ny virksomhed eller til udvidelse af en eksisterende.

Da færdsel på offentlig vej m.v. reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og bestemmelser udstedt af Justitsministeriet i øvrigt, skal en virksomheds trafikale belastning af omgivelserne i forbindelse med behandlingen af en godkendelsessag tages op til vurdering, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndighederne.

I godkendelsen kan der stilles vilkår om anvendelse af bestemte porte til ind- og udkørsel. For virksomhedens egne køretøjer kan der endvidere stilles vilkår om hvilke veje der skal benyttes ved til- og frakørsel.

*Afslag på
ansøgning*

Godkendelsesmyndigheden skal give afslag på ansøgning om godkendelse, hvis lokaliseringen af virksomheden vil være i strid med bestemmelser i gældende regionplan, kommuneplan eller lokalplan. Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 34, stk. 3, at et sådant afslag er endeligt og ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

*Vurdering af
visse projekters
virkning på
miljøet*

Godkendelse af listevirksomheder, der er omfattet af bekendtgørelsen om vurdering af visse større projekters virkning på miljøet, må ikke meddeles, før der er foretaget en sådan vurdering (VVM-proceduren), og amtsrådet har vedtaget det tilhørende regionplantillæg, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 7, stk. 2.

I VVM-vurderingen indgår forhold, som senere tillige indgår i godkendelsessagen. Gennemførelsen af VVM-vurderingen med vedtagelsen af et regionplantillæg er dog ikke i sig selv ensbetydende med, at en miljøgodkendelse efterfølgende vil kunne meddeles.

7.3 Påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder

Listevirksomhed må som hovedregel ikke anlægges eller påbegyndes, før der er meddelt godkendelse, jfr. lovens § 33. Ligeledes må listevirksomhed ikke ændres eller udvides bygningsmæssigt eller driftsmæssigt uden forudgående godkendelse.

*Tilladelse før
godkendelse
kan gives*

Efter lovens § 33, stk. 2 kan godkendelsesmyndigheden dog give tilladelse til påbegyndelse af bygge og anlægsarbejder, før der træffes afgørelse om godkendelse. Tilladelse kan kun meddeles, hvis lokaliseringen af virksomheden sker i overensstemmelse med en godkendt lokalplan eller byplanvedtægt. En sådan tilladelse til påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder kan dog ikke meddeles til anlæg for deponering af affald.

Godkendelsesbekendtgørelsens § 10 præciserer, at ansøgning

om miljøgodkendelse skal være under behandling hos godkendelsesmyndigheden. Godkendelsesmyndigheden skal efter godkendelsesbekendtgørelsens § 10, stk. 1, 1. punktum foretage en vurdering af lokaliseringsforholdene og en vurdering af, om virksomheden kan få en godkendelse.

Lokalplanens ordlyd er først og fremmest afgørende for, om betingelserne for meddelelse af tilladelse til påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder er opfyldt. Specielt bør godkendelsesmyndigheden være opmærksom på, hvorledes lokalplanen tager stilling til udvidelse eller ændringer af eksisterende virksomheder inden for det pågældende lokalplanområde. Måske fremgår det direkte af lokalplanens tekst, at virksomheder af den pågældende art ikke fremover ønskes i området, og at eksisterende virksomheder ikke tillades udvidet.

I tilfælde af begrundet tvivl om den valgte lokalisering bør tilladelse til påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder ikke meddeles.

Det anbefales, at der forud for afgørelsen føres en dialog mellem planlægningsmyndighed og miljømyndighed for at sikre overensstemmelse. Godkendelsesmyndigheden bør herved sikre sig, at kommunalbestyrelsen ikke har aktuelle planer om at ændre lokalplanforholdene. Hvis kommunalbestyrelsen har en ny lokalplan under overvejelse, som ændrer områdets status til ugunst for det påtænkte byggeri i forbindelse med udvidelse af den pågældende virksomhed, bør godkendelsesmyndigheden underrette virksomheden herom, således at dette kan indgå i overvejelserne omkring lokaliseringen.

Selvom virksomheden når at afslutte bygge- og anlægsarbejder, må driften ikke igangsættes, før afgørelsen om godkendelse er meddelt.

Byggeri på eget ansvar

Når det i lovens § 33, stk. 2 anføres, at byggeriet igangsættes på bygherrens ansvar, betyder dette som hidtil, at der ikke er nogen indskrænkning i godkendelsesmyndighedens ret til at meddele afslag på en ansøgning om godkendelse eller klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve godkendelsen.

VVM

Tilladelse til påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder kan ikke gives, hvis projektet er omfattet af bestemmelserne om vurdering af visse større projekters virkning på miljøet (VVM-proceduren), før amtsrådets endelige vedtagelse af regionplantillægget indeholdende miljøvurderingen af anlægget foreligger.

Underretning og klagemulighed

Godkendelsesmyndighedens afgørelse efter lovens 33, stk. 2 om afslag på ansøgning om tilladelse til påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder kan jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 18, stk. 2 ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Modsætningsvis følger det, at afgørelser, der giver tilladelse til påbe-

gyndelse af bygge- og anlægsarbejder, kan påklages efter de sædvanlige klageregler i miljøbeskyttelseslovgivningen. Dette indebærer, at klageberettigede personer, organisationer og myndigheder skal underrettes, hvis der meddeles tilladelse. Offentlig annoncering bør foretages, såfremt kredsen af klageberettigede ikke let kan identificeres, for at undgå berettigede indsigelser fra klageberettigede på et senere tidspunkt.

Bygge- og anlægsarbejder kan igangsættes, uanset om denne tilladelse påklages. Der er således ikke opsættende virkning af en eventuel klage. Miljøstyrelsen kan dog under behandlingen af en klage bestemme, at bygge- og anlægsarbejder ikke må påbegyndes eller skal standses.

7.4 Afgørelsens indhold

En afgørelse i en godkendelsessag bør bestå af følgende elementer:

- en miljøteknisk beskrivelse
- en miljøteknisk vurdering
- en angivelse af de hovedhensyn, der har været bestemmende for afgørelsen
- vilkår, hvis der meddeles godkendelse.

Hvis godkendelsesmyndigheden på baggrund af den miljøtekniske vurdering finder, at virksomheden kan drives på stedet uden at medføre væsentlig forurening, meddeles godkendelse til det ansøgte med vilkår for virksomhedens etablering og drift, herunder den kontrol, virksomheden selv skal foretage.

Der er ingen formelle krav til, hvordan afgørelsen skal udformes. Det er dog vigtigt, at godkendelsen og dens vilkår er klart og entydigt formuleret.

Den miljøtekniske beskrivelse skal udarbejdes på baggrund af virksomhedens oplysninger om anlæg og aktiviteter og indeholde en beskrivelse af de spildstrømme (mængde og art), der fremkommer ved produktionen, samt en beskrivelse af de planlagte forureningsbegrænsende foranstaltninger og de resterende emissioner.

Godkendelsen bør tydeligt angive de forudsætninger for virksomhedens placering, drift og forurening m.v., der har haft betydning for sagens behandling, og der er lagt til grund ved afgørelsen.

Økonomiske afvejninger

Der er i lovens bestemmelser intet nævnt om økonomiske afvejninger. Det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip skal imidlertid respekteres. Myndigheden kan således ikke forlange af en virksomhed, at den skal afholde betydelige omkostninger til yderligere forureningsbegrænsende foranstaltninger, hvis den

miljømæssige effekt vil være beskeden, og denne ikke er miljømæssigt påkrævet.

I miljøbeskyttelsesloven understreges betydningen af at se på forurening og ressourceforbrug i hele det kredsløb, som stoffer og produkter gennemløber fra produktion til forbrug og bortskaffelse. Der lægges i loven vægt på den forebyggende indsats gennem anvendelse af renere teknologi. Lovens ændrede forureningsbegreb og hensigt om begrænsning af ressourceforbrug har som konsekvens, at afvejningen mellem virksomhedsøkonomi og krav til forureningsbegrænsning nu må ses i et større perspektiv end tidligere.

Vilkår

Det er vigtigt, at der kun fastsættes de nødvendige vilkår for virksomhedens drift. Stoffer, der er af mindre miljømæssig betydning, sættes der normalt ikke vilkår for.

Opmærksomheden henledes på, at vilkårene i en godkendelse retter sig til virksomheden, der er forpligtet til at overholde disse, og som kan pålægges strafansvar for manglende overholdelse. "Vilkår", der indeholder forbehold fra myndighedens side, eller som i øvrigt ikke kan håndhæves, bør derfor ikke forekomme i en godkendelse.

Godkendelsen bør udover vilkår i forbindelse med den normale drift indeholde vilkår, der bestemmer, hvorledes virksomheden skal forholde sig i situationer, hvor de forureningsbegrænsende foranstaltninger midlertidigt er ude af drift, og ved andre uregelmæssigheder i driften.

Luft

Vilkår for begrænsning af luftforurening udformes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens luftvejlednings kapitel 5 om udformning af vilkår og kontrolregler.

Støj

Støjvilkår meddeles som immissionsvilkår. Herudover kan der stilles vilkår om støjdæmpning af særlige anlæg, etablering af støjmur eller en tidsmæssig begrænsning af virksomhedens drift. Vejledning i formulering af støjvilkår findes i Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder, kapitel 4.

Spildevand

Ved udarbejdelse af vilkår for spildevandsudledning skal det sikres

- at den kvalitet, der er fastsat af amtsrådet for recipienten, kan overholdes efter meddelelsen af udledningstilladelsen
- at fastsatte recipientgrænseværdier kan overholdes uden for den i tilladelsen fastlagte fortyndingszone
- at de fastlagte udledningskrav, der skal være gældende for spildevandet i selve udløbsledningen, kan overholdes
- at der i tilladelsen anføres, hvor stor en spildevandsmængde og hvor store koncentrationer og/eller mængder af forurenende

stoffer der kan tolereres, samt eventuelt hvilke variationer der kan tolereres pr. time/døgn/uge

- at der, såfremt udledningen er meget svingende, i fornødent omfang etableres udligningsbassin
- at der ved særlig risikobetonet produktion, der ved uheld kan medføre fare for recipienten, etableres et opsamlingsbassin
- at der i udledningstilladelsen anføres vilkår om, hvor og hvor ofte der som led i egenkontrollen skal udtages og analyseres prøver af spildevandet med henblik på at kunne konstatere, hvorvidt den givne tilladelse bliver overholdt.

Udlederkrav bør især stilles som tilladt udledt mængde pr. tidsenhed. Koncentrationskrav bør kun fastsættes for parametre, hvor koncentrationen i spildevandet er af betydning for recipienten.

For udledninger af kvælstof og fosfor henvises der til Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 784 af 10. december 1987 om begrænsning af udledning af kvælstof og fosfor til vandløb, søer og havet med spildevand fra industrielle virksomheder.

Udledning af stoffer, der er toksiske, persistente eller bioakkumulerbare, skal begrænses mest muligt ved anvendelse af den bedste, tilgængelige teknologi. For udledninger af cadmium, kviksølv og en række farlige stoffer fra visse industrivirksomheder gælder der særlige krav, affødt af EF direktiver. Der henvises til de aktuelle bekendtgørelser herom.

Der henvises i øvrigt til "Model for styrkelse af virksomhedens egenkontrol med udledning af spildevand gennem vilkårsfastsættelse for egenkontrol", som er udsendt af Miljøstyrelsen den 18. november 1991 til amtskommunerne.

Affald

Loven definerer, at frembringelse af affald er en forureningsart på linie med udsendelse af stoffer til jorden, luften og vandet. Dette medfører, at der i afgørelser om godkendelse skal tages stilling til spørgsmålet om affaldsfrembringelse.

Der kan i en afgørelse om godkendelse stilles vilkår om, hvilke affaldsarter og hvilke mængder der må frembringes. Desuden kan der stilles vilkår om håndtering og opbevaring af affaldet på virksomhedens grund inden bortskaffelse, i det omfang det er nødvendigt af hensyn til belastningen af virksomhedens omgivelser.

For affaldsbeholdende virksomheder bør der stilles vilkår om, hvilke typer affald der må modtages til behandling. For alle virksomheder må det anbefales, at der stilles vilkår for, hvor meget affald der må oplagres på virksomheden.

Bortskaffelse af affald er reguleret i lovens kap. 6 og de dertil hørende bekendtgørelser og reguleres derfor ikke i miljøgodkendelsen. Bortskaffelsen af affald er en kommunal opgave, lige

som ansvaret for gennemførelse af affaldsplanlægningen er henlagt til kommunalbestyrelsen. Affaldsbortskaffelsen også fra livstevirksomheder sker i henhold til det af kommunalbestyrelsen vedtagne regulativ. Kommunalbestyrelsen kan stille vilkår om opbevaring af affald på virksomheden, hvor dette er nødvendigt af hensyn til den efterfølgende bortskaffelse. F. eks. om sortering af visse affaldsfraktioner eller om opbevaring af visse affaldstyper i bestemte containere.

Amtsrådet skal, inden afgørelse om godkendelse træffes, sikre sig, at der ikke er modstrid mellem de i godkendelsen stillede vilkår og bestemmelser i kommunens regulativ. I tilfælde, hvor der frembringes affald, der ikke er omfattet af et kommunalt regulativ, må amtsrådet sikre sig, at der er etableret en ordning for bortskaffelse af affaldet.

Sikring af jord og grundvand

Det bør i godkendelsens forudsætninger eller vilkår sikres, at der ikke ved normal drift sker spild, og at der ikke ved driften må ske midlertidig henlæggelse af stoffer, materialer eller produkter, der kan forurene jord og eller grundvand. Der bør i øvrigt være et beredskab i tilfælde af, at sådant spild sker ved uheld.

Egenkontrol

Det må anses for væsentligt, at godkendelsen nøje præciserer vilkårene for virksomhedens egenkontrol. Ved fastlæggelse af egenkontrollen skal det sikres

- at antallet af målinger i hver kontrolperiode er fastlagt,
- at fremgangsmåden ved valget af måletidspunkter er fastlagt,
- at måle/analysemetode for de udtagne prøver er fastlagt, og
- at det er fastlagt, om prøvetagning og analyse kan/skal foretages af virksomheden selv eller af et autoriseret laboratorium uden for virksomheden.

Der kan endvidere i godkendelsen fastsættes vilkår om, at der udarbejdes driftsinstruktioner m.v. for tilsyn og kontrol med virksomhedens forureningsbegrænsende foranstaltninger. Der kan endvidere fastsættes vilkår for udformningen af disse driftsinstruktioner, hvilket især kan have betydning, når virksomhedens drift omfatter særligt risikobetonede processer.

Det bør endvidere i godkendelsen anføres, hvorledes resultaterne af den egenkontrol, som virksomheden skal foretage, skal gøres tilgængelig for tilsynsmyndigheden, og hvornår kontrollen skal udføres første gang. Det bør i almindelighed fastsættes, at kontrollen første gang skal udføres umiddelbart efter, at virksomhedens drift er påbegyndt, og at kontrollen herefter udføres med et nærmere angivet tidsinterval.

Renere teknologi

Det fremgår af godkendelsesbekendtgørelsens § 8 stk. 2, at godkendelsesmyndigheden i afgørelsen specielt skal redegøre for de synspunkter, den har anlagt ved bedømmelsen af den foreliggen-

de aktivitet i forhold til den mindst forurenende teknologi, herunder mindre forurenende råvarer, anlæg, processer og affaldsfrembringelse, samt bedst mulige miljøbeskyttende foranstaltninger i øvrigt. Ved vurderingen af projektet skal der lægges vægt på hele det kredsløb, som stoffer og materialer gennemløber i samfundet, med henblik på at begrænse spild af ressourcer mest muligt.

Som omtalt ovenfor i kapitel 2 er det først og fremmest virksomheden, der skal undersøge mulighederne for anvendelse af renere teknologi på virksomheden. Godkendelsesmyndigheden skal herefter vurdere og tage stilling til det fremsendte projekt.

Godkendelsesmyndigheden skal i den forbindelse sikre sig, at virksomhedens redegørelse indholder en stillingtagen til de muligheder, der er beskrevet i den for branchen relevante brancheorientering eller referenceliste. Hvis godkendelsesmyndigheden har en særlig viden på det pågældende område, bør den bruge denne viden i dialogen med virksomheden omkring redegørelsen.

Godkendelsesmyndigheden bør i øvrigt være varsom med at fastsætte andre vilkår end de, der følger af gældende vejledninger, medmindre virksomheden i ansøgningen selv har foreslået lavere grænseværdier, eller branchen i samarbejde med Miljøstyrelsen selv har anbefalet lavere grænseværdier.

Direkte udledning af spildevand

I en godkendelse, som omfatter tilladelse til direkte udledning af spildevand til vandløb, søer eller havet, indgår vilkårene for udledningen i selve godkendelsen efter miljøbeskyttelseslovens kap. 5. Udledningstilladelsen er således omfattet af den for godkendelsen gældende retsbeskyttelse.

Tilslutning af spildevand til offentligt kloakanlæg

Tilladelse til afledning af spildevand til offentligt kloakanlæg meddeles i henhold til miljøbeskyttelseslovens kap. 4. En sådan tilladelse kan meddeles samtidigt med godkendelsen; men den er ikke en del af godkendelsen og følgerig heller ikke omfattet af godkendelsens retsbeskyttelse.

Risiko i et selvstændigt afsnit

Efter godkendelsesbekendtgørelsens § 9 skal godkendelsen indeholde et selvstændigt afsnit om afgørelse i medfør af reglerne om risikobetonede aktiviteter, for så vidt angår de foranstaltninger, der skal forebygge større uheld og imødegå følgerne heraf. Denne afgørelse meddeles under henvisning til de enhver tid gældende regler på risikoområdet. Dette gælder ikke blot risikoforhold for anmeldelsespligtige virksomheder, men også for virksomheder, der alene omfattes af bestemmelserne om generel agtpågivenhed.

Tidsfrister

Godkendelser skal jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 2 forsynes med en tidsfrist for den seneste udnyttelse af godkendelsen.

Denne tidsfrist bør normalt ikke fastsættes ud over 2 år for at sikre mod, at der efter en længere periode uden aktiviteter startes en produktion med en godkendelse, der bygger på forudsætninger, der kan være væsentligt ændret i tidens løb (f.eks. mulighed for anvendelse af ny og renere teknologi, ændrede fysiske rammer for området eller nye regler), således at den eksisterende godkendelse bygger på et forældet grundlag.

Samtidig er der mulighed for at fastsætte det tidligste tidspunkt for udnyttelsen af godkendelsen.

Tidsbegrænsning

Godkendelser kan i særlige tilfælde tidsbegrænses, såfremt der er en væsentlig grund til det, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 11. Tidsbegrænsningen skal angive tidspunktet for godkendelsens udløb. Hvis en godkendelse tidsbegrænses, skal godkendelsen indeholde den nærmere begrundelse herfor. Begrænsningen kan gælde både hele godkendelsen og enkelte dele af den.

Retsbeskyttelse

I godkendelsen skal anføres tidspunktet for, hvornår retsbeskyttelsen udløber, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 12. Dette tidspunkt kan naturligvis ændres, såfremt afgørelsen påklages til højere administrativ myndighed, idet retsbeskyttelsen gælder 8 år fra datoen for meddelelse af den endelige afgørelse. Se endvidere kapitel 10.

Risiko:

Ingen retsbeskyttelse

De vilkår i godkendelsen, der omhandler risikoforholdene (jfr. § 9 i godkendelsesbekendtgørelsen) er ikke omfattet af den 8-årige retsbeskyttelse. Det skal fremgå af godkendelsen, at denne del af vilkårene om risiko til enhver tid kan ændres eller ajourføres i overensstemmelse med de til enhver tid gældende bestemmelser på risikoområdet.

8 Behandling af ansøgninger om godkendelse fra bestående liste-virksomheder

Vurderingsgrundlaget

Det fremgår af indkaldelsesbekendtgørelsens § 7, at godkendelsesmyndigheden på baggrund af en samlet vurdering af virksomhedens drifts- og forureningsforhold skal vurdere, om der kan meddeles godkendelse til det ansøgte eller dele heraf, eller om forureningen skal reguleres gennem påbud eller forbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 1 - 3.

Udgangspunktet for behandlingen af en ansøgning fra en bestående virksomhed er, at der skal lægges vægt på de samme hensyn som ved godkendelse af nye virksomheder. Det betyder, at der skal lægges vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelse af den mindst forurenende teknologi, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg, samt de bedst mulige forureningsbegrænsende foranstaltninger, således at forureningen, ressourceanvendelsen og affaldsfrembringelsen begrænses mest muligt. Der skal i vurderingen af, hvad der er den bedst mulige løsning tages hensyn til, at det for en eksisterende virksomhed ofte vil være forbundet med væsentlig større omkostninger at nå et givet beskyttelsesniveau end for en virksomhed, der står over for etablering.

Mange bestående virksomheder er allerede i dag delvist godkendt. Ved behandlingen af en ansøgning omhandlende en ikke-godkendt del af en virksomhed skal der tages hensyn til forureningen fra den samlede virksomhed. Dette kan i visse tilfælde føre til, at virksomheden stilles overfor valget mellem lukning af ikke-godkendte dele eller nedbringelse af forureningen fra den godkendte del for at give "plads" til en uundgåelig forurening fra den ikke-godkendte del. De særlige problemer, der kan opstå ved behandlingen af ansøgninger fra virksomheder, der delvist er godkendt, er nærmere omtalt i kapitel 10.

Hvornår kan der meddeles godkendelse?

Virksomheder, der umiddelbart opfylder de krav, der stilles til tilsvarende nye virksomheder, kan uden videre godkendes. Det indebærer, at emissionerne m.m. fra en bestående virksomhed vil blive vurderet i forhold til Miljøstyrelsens vejledninger.

I mange tilfælde vil bestående virksomheder dog først på kortere eller længere sigt kunne overholde disse krav. Også i disse tilfælde bør der meddeles godkendelse, men under forudsætning af, at virksomheden i forbindelse med fremlæggelsen af en handlingsplan for nedbringelse af forureningen viser evne og vilje til at nedbringe forureningen til et acceptabelt niveau inden for en rimelig tidsfrist. Dette skal indgå som et vilkår i godkendelsen.

*Undtagelse –
støj og lugt*

For bestående virksomheder, der er beliggende i umiddelbar nærhed af boliger eller anden forureningsfølsom anvendelse, og for hvem det ikke er muligt at overholde Miljøstyrelsens vejledninger om støj og lugt, kan det dog efter en konkret vurdering være nødvendigt, at der ved meddelelse af vilkår i godkendelsen gives tillæg til vejledningernes grænseværdier. Tillægget kan gives, hvis virksomheden kan fremlægge veldokumenterede teknisk/økonomiske grunde for, at vejledningens grænseværdier ikke kan overholdes. Men da godkendelse til bestående virksomheder meddeles på det samme grundlag som til nye virksomheder, bør lempelser i forhold til vejledningernes støj- og lugtgrænser følges op af et vilkår om, at virksomheden periodisk revurderer mulighederne for yderligere afhjælpende foranstaltninger med tilbage-melding herom til godkendelsesmyndigheden. Dette kan f.eks. ske i forbindelse med udskiftning eller renovering af det eksisterende produktionsapparat.

”Mølposeanlæg”

Den del af godkendelsesbehandlingen, der vedrører ”mølposeanlæg”, vil i de fleste tilfælde kunne reduceres til en registrering af de pågældende anlæg med vilkår om, at anlæggene ikke må benyttes, medmindre der opnås godkendelse hertil.

Spidsbelastningsanlæg

Anlæg, som en virksomhed alene anvender i spidsbelastnings-situationer, skal godkendes. Kravene til sådanne anlæg må dog fastsættes, således at de står i et rimeligt forhold til anlæggets drifttid.

Nødanlæg

Anlæg, som ikke forudses benyttet, men som vedligeholdes med henblik på anvendelse alene i nødsituationer, kan undergives en reduceret godkendelsesbehandling med vilkår for den maximale udnyttelse af anlægget. Her tænkes især på kraftværksblokke, som sættes i drift som følge af uforudsigelige driftstop på de normalt benyttede kraftværksblokke.

*Godkendelsens
indhold*

Afgørelser om godkendelse udformes i overensstemmelse med godkendelsesbekendtgørelsens regler herom. Dette indebærer bl.a., at afgørelsen skal indeholde en redegørelse for og en vurdering af sagens oplysninger samt angivelse af de omstændigheder, der er lagt til grund ved godkendelsen, herunder en vurdering af virksomhedens muligheder for at anvende den mindst forurenende teknologi.

Godkendelsen kan meddeles som en rammegodkendelse, såfremt virksomheden har ansøgt herom.

I forbindelse med fastsættelsen af vilkår skal der fastsættes en frist for opfyldelse af de meddelte vilkår. For at undgå konkurrenceforvridning anbefaler Miljøstyrelsen, at fristerne for opfyldelse af godkendelsens krav så vidt muligt fastsættes til højest 3 år, efter at der er truffet en endelig administrativ afgørelse.

Hvornår kan der meddeles påbud?

I de tilfælde, hvor forureningen fra en bestående virksomhed eller dele heraf ikke kan nedbringes til et acceptabelt niveau, svarende til niveauet for forurening fra nye virksomheder, kan godkendelsesmyndigheden ikke meddele godkendelse. I stedet bør myndigheden meddele påbud efter lovens § 41, stk. 1 om at nedbringe forureningen eller generne fra virksomheden – så langt som det er muligt – inden nærmere bestemte frister. I påbuddet kan der samtidig i samarbejde med virksomheden stilles krav om, at virksomheden undersøger mulighederne for en yderligere nedbringelse af forureningen eller generne.

Når gennemførte foranstaltninger fører til, at virksomheden kan overholde gældende krav til nye virksomheder, kan godkendelsesmyndigheden erstatte påbuddet af en godkendelse. I modsat fald bør godkendelsesmyndigheden overveje at kræve virksomheden lukket. Meningen er altså, at alle godkendelsespligtige listevirksomheder på længere sigt skal opnå en godkendelse.

Hvornår kan der meddeles forbud?

Efter bemærkningerne til miljøbeskyttelsesloven bør godkendelsesbehandlingen kun i ekstreme tilfælde resultere i, at der nedlægges forbud mod den videre drift af en virksomhed eller dele heraf, og kun hvis det skønnes umuligt at nedbringe forureningen fra virksomheden til et acceptabelt niveau. Overvejelser om forbud bør derfor i praksis først komme på tale, når mulighederne for at nedbringe forureningen er grundigt undersøgt og ikke har ført til et acceptabelt resultat. Forbuddet meddeles i givet fald med hjemmel i lovens § 41.

Kun i de tilfælde, hvor virksomheden hverken har vist vilje eller evne til at søge forureningen nedbragt, bør et forbud meddeles som et umiddelbart resultat af godkendelsesbehandlingen. Samtidig meddeles en frist for virksomhedens afvikling og endelige ophør. Fristen bør højest fastsættes til 3 år, dog senest den 31. december 2002.

9 Rammegodkendelser

Med indførelsen af rammegodkendelser i den nye miljøbeskyttelseslov er der åbnet mulighed for, at virksomheder, der er omfattet af en samlet godkendelse, i et vist omfang kan gennemføre ændringer i drift og indretning eller produktionsmæssige udvidelser uden forudgående godkendelse. En sådan samlet godkendelse er ensbetydende med, at der er fastlagt en samlet ramme for de forureninger, som kan udsendes fra virksomheden, og for fordelingen heraf i omgivelserne. Med en rammegodkendelse gives virksomhederne dermed et større råderum end med en traditionel godkendelse.

Betingelser

En godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 er en rammegodkendelse, hvis den opfylder følgende betingelser, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 1, stk. 2:

- 1) Ansøgningen om godkendelse skal være formuleret som en ansøgning om meddelelse af en rammegodkendelse,
- 2) Ansøgningen skal være i overensstemmelse med bestemmelsen i § 6, jfr. bilag 2,
- 3) Godkendelsen skal indeholde særlig beskrivelse af de aktiviteter, som omfattes af de i godkendelsen fastsatte rammevilkår,
- 4) De i godkendelsen fastsatte vilkår skal angive operationelle grænser for den påvirkning af det ydre miljø, som virksomheden kan bevæge sig inden for, uden at driftsændringer eller udvidelser udløser pligt til at søge godkendelse.

Miljøansvarlig adfærd

Rammegodkendelser bør fortrinsvis meddeles virksomheder, der dokumenterer vilje og evne til miljøansvarlig adfærd, eventuelt i form af et egenkontrolprogram med regelmæssige målinger og journaloptegnelser af drift- og vedligeholdelsesparametre eller et miljøstyringssystem (se kapitel 13).

Egenkontrol

Egenkontrolprogrammet skal dokumentere virksomhedens emissioner (luft, vand, støj og affald). Da rammegodkendelsen medfører, at der løbende kan foretages ændringer i aktiviteterne, kan der være behov for løbende ajourføring af egenkontrollen. Kontrollen kan ud over målinger og analyser bestå i journalføring over driftsparametre og vedligeholdelsesrutiner (f. eks. filterskift, eftersyn, råvareforbrug eller registrering af affaldsmængder).

Tidligere godkendelser

Godkendelser meddelt tidligere end den 1. januar 1992 er ikke rammegodkendelser i lovens forstand, jfr. lovens § 36 og godkendelsesbekendtgørelsens § 1, stk. 2. Ændringer og udvidelser i henhold til en sådan godkendelse skal behandles efter lovens § 33, stk. 1.

En gældende godkendelse kan være formuleret således, at den

giver virksomheden bevægelsesfrihed. En sådan godkendelse kan virksomheden fremdeles operere inden for i henhold til selve godkendelsens indhold.

9.1 Ansøgning om rammegodkendelse

Der kan søges om rammegodkendelse ved nyetablering af virksomheder og ved indsendelse af ansøgning om godkendelse af bestående virksomheder. Virksomheder, der helt eller delvist har en godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven, og som ønsker at få en rammegodkendelse, kan frivilligt ansøge herom. Ansøgningen skal følge de sædvanlige regler om ansøgninger, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 1, stk. 2, nr. 2 (jfr. kapitel 6.2).

Efter godkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 4 skal virksomheden i ansøgningen nærmere specificere sine ønsker med hensyn til godkendelsens rammer. Ansøgningen skal desuden indeholde oplysninger om de forventede driftsændringer eller udvidelser og den forventede tidsmæssige horisont for disses gennemførelse ifølge de af virksomheden allerede lagte udviklingsplaner.

9.2 Afgørelse om rammegodkendelse

Formålet med en rammegodkendelse er at give virksomheden et større råderum end hidtil efter de traditionelle godkendelser med snævre og specificerede vilkår. Med respekt for denne tankegang bør rammegodkendelsen i øvrigt udformes efter samme retningslinier som andre godkendelser, jfr. kapitel 7.4.

Godkendelsen skal indeholde en særlig beskrivelse af de aktiviteter, som omfattes af de i godkendelsen fastsatte rammevilkår, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 1, stk. 2, pkt. 3. Godkendelsen skal indeholde en redegørelse for art og omfang af forureningen fra de aktiviteter, der er omfattet af rammegodkendelsen, herunder fra planlagte udvidelser eller ændringer.

Fastsættelse af rammevilkår

Vilkårene i rammegodkendelsen skal angive de grænser for forurening, som virksomheden kan bevæge sig inden for i forbindelse med senere ændringer eller udvidelser.

Fastsættelsen af støjvilkår i en rammegodkendelse vil ikke adskille sig fra den generelle praksis for udarbejdelse af støjvilkår, idet virksomhedens tilladte støjbelastning under normale omstændigheder fastsættes under hensyntagen til hvilke formål de omliggende arealer anvendes.

Luftvilkår kan udformes med samlede rammer for emission af stoffer. Vilkårene kan formuleres således, at emissionsgrænserne gælder for den afkastede lufts samlede indhold af stoffer, som kan henføres til den samme stofgruppe/klasse. Ved beregning af den

tilstrækkelige afkasthøjde skal den pågældende klasses laveste B-værdi (af de muligt forekommende) som hovedregel anvendes. Der henvises i øvrigt til Miljøstyrelsens luftvejledning.

Virksomheden kan således ændre anvendelse af råvarer og hjælpemidler m.v., forudsat at de anvendte stoffer kan henføres til den samme stofgruppe/klasse. Rammegodkendelser åbner også mulighed for, at virksomheden kan ændre fordelingen og placeringen af punktkilder under forudsætning af, at emissionsgrænserne og B-værdierne forsat kan overholdes.

Løbende begrænsning af forureningen

Da det er intentionerne i miljøbeskyttelsesloven, at der anvendes mindst forurenende teknologi, bør rammegodkendelsen medtage et generelt vilkår om, at en anmeldelse af ændringer eller udvidelser skal dokumentere, at ændringen eller udvidelsen bygger på anvendelse af den på det pågældende tidspunkt eksisterende, mindst forurenende teknologi. Indførelse af et miljøstyringssystem vil lette virksomhedens muligheder for at opfylde dette krav.

Vilkår om egenkontrol

Der bør i rammegodkendelsen fastsættes et vilkår om, at virksomheden løbende skal ajourføre egenkontrollen. I anmeldelsen af en ændring eller en udvidelse skal virksomheden redegøre for, at den fremtidige egenkontrol dækker den nye situation.

9.3 Anmeldelse af ændringer og udvidelser

Anmeldelsens indhold

Anmeldelsen skal godtgøre, at udvidelsen eller ændringen vedrører en aktivitet, der omfattes af den samlede godkendelse, og som denne giver mulighed for. Anmeldelsen skal samtidig dokumentere, at ændringen eller udvidelsen kan holdes inden for de grænser for forurening, der er fastsat i den samlede rammegodkendelse (jfr. Miljøbeskyttelseslovens § 36).

Hvad skal anmeldes

Ændringer og udvidelser, der har indflydelse på virksomhedens miljømæssige forhold, skal anmeldes. Bygningsmæssige ændringer, der ikke er af betydning for virksomhedens forureningsforhold, skal ikke anmeldes. Anmeldelse skal heller ikke foretages for aktivitetsændringer, der er taget højde for i godkendelsen som f.eks. spidsbelastninger og sæsonvariationer.

Godkendelsen kan indeholde et vilkår om, at ændringer på en virksomhed, der er af mindre betydning for de miljømæssige forhold, ikke behøver anmeldes, inden de foretages, men i stedet anmeldes i forbindelse med en ajourføring af den miljøtekniske beskrivelse, f. eks. en gang årligt. Dette anbefales især for større virksomheder.

Myndighedens reaktion

Godkendelsesmyndigheden skal vurdere, om det anmeldte kan udføres inden for de eksisterende rammer, eller om det kræver

særskilt godkendelse. Godkendelsesmyndigheden skal inden 4 uger fra modtagelsen af en anmeldelse skriftligt underrette virksomheden om, hvorvidt det pågældende projekt kan gennemføres inden for godkendelsens rammer, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 14, stk. 2.

Virksomheden må ikke gennemføre projektet, før myndighedens svar foreligger. Bygge- og anlægsarbejder må ikke sættes i gang, før der er kommet svar fra godkendelsesmyndigheden om, at udvidelsen eller ændringen ikke kræver godkendelse.

Klageafskæring

Godkendelsesmyndighedens afgørelse på baggrund af anmeldelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 14 stk. 4. Underretning om myndighedens afgørelse skal ikke ske over for andre end virksomheden.

10 Revision af godkendelser

Retsbeskyttelse i 8 år

Der kan almindeligvis ikke meddeles forbud eller påbud til en virksomhed, der har fået en godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, før der er forløbet 8 år fra godkendelsens meddelelse, eller - hvis afgørelsen har været påklaget - fra klagemyndighedens afgørelse, medmindre visse særlige betingelser er opfyldt, jfr. lovens § 41, stk. 4.

Hvis der som led i en godkendelse er meddelt en tilladelse til udledning af spildevand til recipient, jfr. lovens § 34, stk. 2, har denne udledningstilladelse også retsbeskyttelse i 8 år.

Miljøministeren kan dog fastsætte en kortere retsbeskyttelsesperiode for bestemte brancher, dog ikke til under 4 år, jfr. lovens § 41, stk. 6. Internationale forpligtelser kan ligeledes medføre, at retsbeskyttelsen gennemskydes.

Revision af egenkontrolvilkår

Inden for retsbeskyttelsesperioden kan tilsynsmyndigheden til enhver tid revidere vilkårene for at forbedre virksomhedens kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jfr. lovens § 72, stk. 2. Der gælder altså ingen retsbeskyttelse for disse vilkår. Der må dog ikke ske ændringer af det materielle indhold i godkendelsens vilkår. Eksempelvis kræver fastsættelse af strengere emissionsgrænser, at betingelserne herfor er opfyldt, jfr. lovens § 41, stk. 4.

Tilsynsmyndighedens beslutninger efter § 72, stk 2 om ændring af egenkontrolvilkår meddeles i form af påbud og kan påklages til Miljøstyrelsen af virksomheden. Afgørelser efter § 72, stk 2 vedrører derimod ikke naboer, som ikke har klageret, og som derfor ikke skal underrettes.

Efter retsbeskyttelses- periodens udløb

Når retsbeskyttelsesperioden – normalt 8 år – er udløbet, kan og bør godkendelsesmyndigheden tage godkendelsens vilkår op til revision enkeltvist eller samlet, når det er miljømæssigt begrundet, eller hvis der er udviklet renere teknologi eller bedre rensningsformer, jfr. lovens § 41, stk. 5.

Ændringer af enkelte eller flere vilkår meddeles i form af påbud, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 15, stk. 1. Der gælder således ikke en ny 8 års retsbeskyttelse efter vilkårsrevision.

Inden tilsynsmyndigheden reviderer vilkårene, skal virksomheden skriftligt orienteres om, hvilke vilkår myndigheden ønsker ændret, samt hvilke oplysninger virksomheden i givet fald skal fremkomme med til brug ved sagsbehandlingen, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 15, stk. 2. Samtidig fastsættes en frist herfor.

Tilsynsmyndighedens meddelelse, om at man vil foretage vilkårsrevision, samt anmodning om de nødvendige oplysninger

kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 15, stk. 4.

Bestemmelserne om vilkårsrevision er ikke til hinder for, at tilsynsmyndigheden kan tage virksomhedens samlede miljøforhold op til fornyet vurdering efter udløbet af retsbeskyttelsesperioden, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 15, stk. 5.

Såfremt en gennemgang af hele virksomhedens forureningsforhold svarende til en godkendelsesbehandling efter principperne i den nye miljøbeskyttelseslov munder ud i en ny godkendelse af virksomheden, gælder der en ny retsbeskyttelsesperiode for samtlige vilkår.

*Specielt om
godkendelse
af bestående
virksomheder*

Ved behandlingen af en ansøgning fra en bestående ikke-godkendt del af en listevirksomhed skal der naturligvis tages hensyn til forureningen fra den samlede virksomhed. Hvis retsbeskyttelsesperioden for den godkendte del af virksomheden endnu ikke er udløbet, vil det dog være udelukket at skærpe de vilkår, der er fastsat i den allerede meddelte godkendelse. Dette kan i visse tilfælde føre til, at virksomheden stilles over for valget mellem lukning af ikke-godkendte dele af virksomheden eller gennemførelse af forureningsbegrænsende foranstaltninger på den godkendte del for at give "plads" til en uundgåelig forurening fra den ikke-godkendte del.

Hvis retsbeskyttelsesperioden derimod er udløbet for den godkendte del af virksomheden, vil der ikke være noget til hinder for, at godkendelsesmyndigheden i forbindelse med en samlet vurdering af virksomhedens forureningsforhold ændrer vilkårene i den allerede meddelte godkendelse.

Hvis der meddeles en samlet godkendelse for hele virksomheden efter principperne i den nye miljøbeskyttelseslov, hvori vilkårene for den godkendte del er ændret, indtræder en ny retsbeskyttelse for alle godkendelsens vilkår.

Hvis godkendelsen derimod alene fastsætter vilkår for den ikke-godkendte del, mens vilkårene fra den allerede meddelte godkendelse overføres uændret, indtræder der alene en ny retsbeskyttelse for de nye vilkår.

*Aftaler efter
lovens § 10*

Med henblik på at begrænse den samlede forurening, herunder affaldsfrembringelse, kan Miljøministeren efter lovens § 10 fastsætte bindende mål for nedbringelse af anvendelsen, udledningen eller bortskaffelsen af nærmere bestemte produkter, stoffer eller materialer. For at opfylde disse mål kan ministeren indgå aftaler, herunder kvoter, med virksomheder eller sammenslutninger af virksomheder.

Ministeren kan fastsætte tilsvarende krav til virksomheder, som ikke er omfattet af aftalen; dette vil i givet fald ske ved en bekendtgørelse. Ministeren kan endvidere i forbindelse med gen-

nemførelsen af en aftale bestemme, at afgørelser truffet efter loven eller efter regler i henhold til loven ændres i overensstemmelse med de i aftalen eller bekendtgørelsen fastsatte krav. Dette medfører, at en senere indgået aftale kan gribe ind i en meddelt godkendelses vilkår. Det skal dog fremgå af aftalens tekst, at den ændrer eksisterende afgørelser på området.

11 Administrative bestemmelser og klage over afgørelser

11.1 Meddelelse af afgørelse om godkendelse

For afgørelser i sager om godkendelse af listevirksomhed gælder de i lovens kapitel 10 fastsatte administrative bestemmelser.

Afgørelse om godkendelse skal meddeles skriftligt til ansøgeren. Afgørelser, der kan påklages, skal tillige meddeles til klageberettigede personer, organisationer og myndigheder samt til de myndigheder, der i øvrigt har været involveret i sagens behandling.

Klagevejledning

Ved meddelelse af afgørelser, der kan påklages, skal der gives klagevejledning. Det skal heri oplyses, at afgørelsen kan påklages til Miljøstyrelsen, at en eventuel klage skal fremsendes til den myndighed, der har truffet afgørelsen, datoen for klagefristens udløb samt at klage skal være modtaget senest den dag, klagefristen udløber.

Såfremt en afgørelse ikke kan påklages, skal dette meddeles i afgørelsen, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 17, stk. 2.

Underretning ved offentlig annoncering

Når der meddeles godkendelse efter lovens kapitel 5, skal der altid foretages offentlig annoncering. Dette kan enten ske i lokalaviser eller i blade, der må antages at blive læst af flest mulige i det berørte lokalsamfund, eller i et landsdækkende dagblad. Den offentlige annoncering skal så vidt muligt ske samtidig med adressatens forventede modtagelse af afgørelsen med sædvanlig postgang, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 17, stk. 2. Offentlig annoncering kan træde i stedet for underretning af naboer eller andre med en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald. Dette vil navnlig være aktuelt i de tilfælde, hvor det er svært at identificere kredsen af personer med en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Søgsmål

Miljøbeskyttelseslovens § 101 gør opmærksom på, at retssager til prøvelse af bl. a. afgørelser om godkendelse efter lovens kapitel 5 skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes fristen fra den offentlige bekendtgørelse af godkendelsen. Godkendelsesmyndigheden bør gøre opmærksom på søgsmålsretten i afgørelsen, eksempelvis med følgende formuleringer:

Afgørelser, der ikke offentliggøres: "Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter, at den er meddelt. Dette fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 101."

Afgørelser, der offentliggøres: "Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den (dato,måned,år), hvor af-

gørelsen bliver offentliggjort. Dette fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 101.”

11.2 Klage

Klagefrister

Afgørelser, der kan påklages, skal indeholde datoen for klagefristens udløb.

Ifølge lovens § 93 er klagefristen 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal være myndigheden i hænde inden klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen automatisk til den følgende hverdag.

Klageberettigede

Det fremgår af lovens § 98 - 100, hvem der er klageberettigede ved afgørelser om godkendelse af listevirksomhed. Kredsen af klageberettigede er med ændringen af miljøbeskyttelsesloven udvidet til også at omfatte lokale foreninger, der har beskyttelse af miljøet som hovedformål, jfr. lovens § 100, jfr. § 76. Lokale afdelinger af de landsdækkende, klageberettigede organisationer er derimod ikke klageberettigede.

For at opnå klageberettigelse forudsættes det imidlertid, at lokalforeningen underretter kommunalbestyrelsen og amtsrådet om, hvilke bestemte typer afgørelser foreningen ønsker underretning om. Samtidig skal foreningen fremsende vedtægter, der dokumenterer, at foreningen er lokalt organiseret, og at dens hovedformål er beskyttelse af miljøet.

Det bemærkes, at andre foreninger som hidtil vil kunne udøve klageret i konkrete sager, hvis der foreligger en fuldmagt fra en klageberettiget til at klage på dennes vegne.

Klagemyndighed

Kommunalbestyrelsens og amtsrådets afgørelser efter lovens kap. 5 kan efter lovens § 91 påklages til Miljøministeren. Ministeren har delegeret denne beføjelse til Miljøstyrelsen.

Miljøstyrelsens afgørelser i klagesager om godkendelse af listevirksomhed samt påbud eller forbud over for disse kan påklages til Miljøklagenævnet, såfremt de er større eller principielle, jfr. lovens § 103. Miljøklagenævnet afgør selv, hvilke sager det kan tage op til behandling. Afgørelser, der er truffet af Miljøstyrelsen som 1. instans, kan derimod altid påklages til Miljøklagenævnet.

Ikke opsættende virkning af klage

En klage over en godkendelse, tilladelse eller dispensation har efter lovens § 96 som hovedregel ikke opsættende virkning. Dette indebærer, at en godkendelse efter kapitel 5 kan udnyttes straks fra adressatens modtagelse af kommunalbestyrelsens eller amtsrådets afgørelse. Det samme gælder tilladelser til påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder efter lovens § 33, stk. 2, før der er truffet afgørelse i godkendelsessagen.

Miljøstyrelsen kan under behandlingen af en klage over en godkendelse bestemme, at virksomheden ikke må udnytte godkendelsen, herunder at eventuelt påbegyndte bygge- og anlægsarbejder skal standses. Dette vil f. eks. kunne være aktuelt, hvis der under klagesagsbehandlingen opstår alvorlig tvivl om, hvorvidt virksomheden kan godkendes. I så fald må virksomheden afvente Miljøstyrelsens endelige afgørelse.

Udnyttelse af en godkendelse forudsætter naturligvis, at virksomheden samtidig fuldt ud opfylder samtlige vilkår.

Såvel påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder som udnyttelse af godkendelsen sker udelukkende på virksomhedens eget ansvar. Vil virksomheden sikre sig imod fejlinvesteringer, som kan blive økonomisk belastende eller ødelæggende, bør den afvente den endelige, administrative afgørelse i klagesystemet. Ofte vil investorer eller långivende institutioner, herunder også EF's strukturfonde, forlange, at virksomheden afventer en endelig administrativ afgørelse, før lån udbetales. Virksomheder bør være opmærksom på dette.

Undtagelse fra hovedreglen

Hvis en godkendelse indeholder vilkår, der indebærer, at der skal foretages forureningsbegrænsende foranstaltninger, herunder bygnings- og driftsmæssige ændringer, på en lovligt bestående virksomhed, sidestilles godkendelsens vilkår med påbud med den virkning, at klage over godkendelsen medfører opsættende virkning. Dette fremgår af godkendelsesbekendtgørelsens § 18, stk. 5 og indkaldelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 3.

Den myndighed, der har truffet afgørelsen, bør derfor straks give adressaten for afgørelsen meddelelse om, at denne er påklaget.

Såvel godkendelsesmyndigheden som klagemyndigheden kan dog træffe afgørelse om, at vilkårene i godkendelsen af særlige grunde skal efterkommes uanset klage, jfr. miljøbeskyttelseslovens § 78, stk. 2. Denne afgørelse kan selvstændigt påklages. Hvis en kommunalbestyrelse eller et amtsråd træffer en sådan beslutning, skal den pågældende myndighed straks efter modtagelsen af en klage over afgørelsen videresende klagen til Miljøstyrelsen.

12 Virksomheder, der er udgået af listen

For virksomheder, som efter den 1. januar 1992 ikke længere er godkendelsespligtige, men som har en godkendelse, vil godkendelsen stadig være gyldig og skal efterleves (godkendelsesbekendtgørelsens § 19, stk. 2).

Retsbeskyttelse

Retsbeskyttelsen gælder i 8 år fra godkendelsens meddelelse, hvorefter virksomhedens forurening reguleres via påbud efter lovens § 42 (godkendelsesbekendtgørelsens § 19, stk. 4). Ovenstående gælder kun i tilfælde af uforandret drift af virksomheden inden for den gældende godkendelse.

Gyldighed

§ 19, stk. 3 omhandler, hvor længe en godkendt virksomhed, der ikke længere er på listen, kan bevare sin godkendelse.

Ved ændringer og udvidelser, der ikke indebærer forøget forurening, og som kan foretages under fortsat overholdelse af den gældende godkendelse, er godkendelsen fortsat gyldig.

Ved ændringer eller udvidelser, der indebærer forøget forurening, skal der efter 1. januar 1992 ikke længere søges om godkendelse, medmindre det fremgår af andre bekendtgørelser, at en særlig tilladelse er påkrævet.

Virksomhedens godkendelse bortfalder på det tidspunkt, hvor driften ændres eller udvides, således at den hidtidige godkendelse ikke vil være dækkende for virksomhedens aktivitet til regulering af forureningsforholdene. I stedet for godkendelsen reguleres virksomheden ved påbud efter lovens § 42. For meddelelse af sådanne påbud gælder miljøbeskyttelseslovens bestemmelser om forvarsel af påbud og klageadgang til Miljøstyrelsen.

I det omfang myndigheden finder en fortsat regulering nødvendig, f. eks. at der fortsat foretages en egenkontrol, må den hidtidige godkendelse erstattes af et påbud. Dette påbud bør ikke gentage alle godkendelsens vilkår, men kun de der er nødvendige til regulering af og kontrol med forureningen.

13 Miljøstyring

En virksomhed kan af forskellige årsager være i en situation, hvor ledelsen ønsker virksomhedens miljøforhold taget op til overvejelse. Som eksempler på årsager hertil kan nævnes revision af miljøgodkendelse, ny miljølovgivning, klager fra omboende, store miljøudgifter m.v.

Mange miljøspørgsmål kan løses som snævert afgrænsede problemer, men praksis har vist, at det ofte økonomisk og på anden måde – f.eks. for at styrke virksomhedens image – kan betale sig at betragte virksomhedens miljøforhold i et større perspektiv. Dette kan ske gennem en systematisk, periodisk gentagen vurdering af virksomhedens miljøforhold sammen med en rullende planlægning og gennemførelse af miljøforbedrende aktiviteter. Metodikken kaldes miljøstyring.

Det er Miljøstyrelsens forventning, at alle virksomheder over en tid har indført et miljøstyringssystem.

Miljøindsatsen styres på denne måde ikke af myndigheden gennem krav, men af virksomheden selv gennem miljøansvarlig ledelse.

Virksomheder, som indfører formaliseret miljøstyring, vil have lettere ved at opfylde de krav, der stilles til ansøgninger efter miljøbeskyttelsesloven, og tilfredsstille myndighedernes krav til virksomhedens egenkontrol.

En virksomhed, der dokumenterer, at den systematisk arbejder med miljøstyring, og hvor varetagelsen af miljøhensyn er udmøntet i virksomhedens ledelse og organisation, kan lettere opnå en rammegodkendelse.

*Nærmere
oplysninger*

Nærmere vejledning om miljøstyring findes i "Miljøstyring, håndbog i praktisk miljøarbejde" udgivet af Miljøstyrelsen.

Standarder

Miljøstyring har fællestræk med kvalitetsstyring. Den internationale standardiseringsorganisation ISO er da også i færd med at udarbejde standarder for miljøstyring og -revision, og British Standards har allerede udarbejdet standarder: BS 7750, udgivet i dansk oversættelse som DS/INF 75.

EF-forordning

EF udarbejder for øjeblikket en forordning om miljøstyring og miljørevision, som industrielle virksomheder frivilligt kan tilslutte sig og derved synliggøre over for omverdenen, f. eks. kunder, investorer, forsikringsselskaber m.fl., at virksomheden varetager miljøforhold på et højt niveau.

BILAG

Bemærkninger til listen over godkendelsespligtig virksomhed

Listen i bilag 1 til bekendtgørelse nr. 794 af 9. december 1991 omfatter de virksomheder, anlæg og indretninger, der er godkendelsespligtige i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1.

Sammenlignet med den hidtidige liste skal opmærksomheden henledes på følgende ændringer af generel karakter:

- Hovedafsnit A omfatter ikke alene metalbearbejdende virksomheder, men også overfladebehandling af plast og træ.
- Samtlige punkter omhandlende aktiviteter i forbindelse med behandling og bortskaffelse af affald samt genbrug er samlet i hovedafsnit K, bortset fra kabelafbrænding, som hører under A 2.
- Bortset fra molerværker er råstofudvindende virksomhed nu alene reguleret i henhold til råstoflovgivningen. Vilkår til beskyttelse af miljøet fastsættes i tilladelser til udvinding af råstoffer.
- Selvstændig aftapning eller pakning af kemikalier er ikke længere godkendelsespligtig, med mindre det er bekæmpelsesmidler.

I vejledningens kapitel 3.1 er omtalt kapacitetsbegrebet, der indgår i adskillige listepunkter. Spørgsmålet om bagatelgrænse i relation til listepunkter, hvor der ikke er fastsat en nedre grænse for godkendelsespligt, er tillige belyst i kapitel 3.1. Analog hertil kan forureningen fra en ny aktivitet på en listevirksomhed være så betydningsløs, at godkendelsesmyndigheden kan beslutte, at der ikke foreligger godkendelsespligt for aktiviteten.

Med henblik på at lette fortolkningen af listen knyttes der bl.a. på grundlag af forespørgsler, som Miljøstyrelsen har modtaget, følgende kommentarer til listepunkterne.

A 2: "Industrielle metalstøberier" betyder, at støbning af metalgenstande i forbindelse med kunsthåndværk er fritaget for godkendelsespligt.

Kabelafbrænding

For at stoppe ukontrolleret afbrænding af kabler er al udvinding af metaller af kabler m.v. godkendelsespligtig uanset udvindingsmetode og varighed af processen.

Kommunalbestyrelsen kan som tilsynsmyndighed nedlægge forbud mod selv kortvarig, ukontrolleret afbrænding og henvise aktiviteterne til et godkendt anlæg.

Udtrykket "kabler m.v." dækker over udvinding af metaller ved smeltning (afbrænding) fra f.eks. kabler eller fra andre emner, f.eks. skrottet el-udstyr (transformatorer, el-motorer, el-skabe o.s.v.) samt aktiviteter af beslægtet karakter. Kabelskrælning hører under listens punkt K 2.

A 3: Hvor galvanisering, varmforzinkning, anodisering eller elektroplering forekommer som biaktivitet på en ikke-listevirksomhed, er for- og efterbehandlingsprocesserne i relation hertil ligeledes

godkendelsespligtige. Dette skyldes, at der reelt er tale om en integreret produktionslinie.

A 4:

Støvfrembringende overfladebehandling er kun godkendelsespligtig, hvis det drejer sig om emner af jern, stål eller metal. Bygningssnedkerier, maskinsnedkerier og møbelfabrikker er således ikke omfattet af listepunktet. Lakeringsanlæg o. lign. på træforarbejdende virksomheder, herunder møbelfabrikker, er dog godkendelsespligtige, når kapaciteten til forbrug af opløsningsmidler ved overfladebehandlingen er 6 kg pr. time eller derover.

Udgangspunktet for beregning af det støvfrembringende produktionsareal er udstrækningen af det støvbelastede område omkring den kilde, som er årsag til støvforureningen. Ved tør fristråleblæsning i en hal vil det støvfrembringende areal eksempelvis være gulvarealet. Ved pulverlakering kan det støvfrembringende areal beregnes ud fra dimensionen af sprøjteboksen.

Hvis der på virksomheden er mere end en kilde, bestemmes det støvfrembringende produktionsareal ved addition af de uafhængige arealer knyttet til de enkelte kilder.

Arcalet af rum, hvorfra Arbejdstilsynet stiller krav om rumudsugning, skal i almindelighed ikke indregnes i opgørelsen af det støvfrembringende produktionsareal. Som eksempel herpå kan nævnes rumudsugning fra et lokale, hvori der er opstillet en sandblæsningskabine med separat udsugning, der begrænser støvdannelsen til selve kabinen.

Afgrænsningen af det støvfrembringende produktionsareal skal i øvrigt ses i sammenhæng med udsugningskapaciteten, der er nødvendig af arbejdsmiljømæssige årsager. Ofte svarer grænsen for godkendelsespligt på 10 m² til en udsuget luftmængde på mellem 5.000 m³/h og 10.000 m³/h. Det understreges, at støvfrembringende overfladebehandling, der foregår udendørs, ikke er omfattet af listepunktet.

Beddingsanlæg, der ikke er en del af et stålskibsværft (A 5), kan være omfattet af A 4. Overfladebehandling af skibe på en bedding er godkendelsespligtig, når forbruget af opløsningsmidler ved maleprocessen kan overstige 6 kg/h. En forudsætning for godkendelsespligt er dog, at der foregår en rimelig jævn produktion. Miljøstyrelsen finder, at anvendelsen af opløsningsmidler i mere end 30 dage om året udløser godkendelsespligt. Der henvises i øvrigt til reglerne i bekendtgørelsen om overfladebehandling af skibe, som gælder uafhængig af, om aktiviteterne foregår på en godkendelsespligtig virksomhed eller ej.

A 5:

I forbindelse med administration af dette listepunkt henledes opmærksomheden på reglerne i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 311 af 14. maj 1991 om overfladebehandling af skibe samt den tilhørende vejledning fra Miljøstyrelsen (vejledning nr. 3/1991).

- A 6:** Dette punkt virker som et opsamlingspunkt for større virksomheder, der falder uden for begrænsningerne i f. eks. punkt A 4. Maskinfabriker og -værksteder, sænksmedier, blikvarefabrikker, trådspinderier, beholderfabrikker og rørfabrikker er bl.a. omfattet af A 6 (hvis produktionsarealet er på 1.000 m² eller derover).
- A 7:** Fremstilling af akkumulatorer ved montering af præfabrikerede elektroder og påfyldning af elektrolytvæske betragtes ikke som værende omfattet af listepunktet.
- A 8:** Punktet omfatter fremstilling af transformatorer under enhver form og fremstilling af trykte kredsløb. Rent montagearbejde og mindre håndlodninger er undtaget.
- B 3:** Glasuldsfabrikker er fremdeles omfattet af listepunktet, da glasuld er dækket af betegnelsen mineraluld.
- B 4:** Teglværker er kun omfattet af listepunktet, såfremt de ikke ligger i forbindelse med selve indvindingsstedet. Teglværker placeret på indvindingsstedet reguleres over råstofloven, idet der stilles miljøkrav i udvindingstilladelsen.
- B 5:** Til dette punkt hører f.eks. virksomheder, der fremstiller bygningselementer af polyesterbeton, hvor den overvejende del af råmaterialerne er mineralsk filler, mens resten er polyester. Fabrikation af gipsplader er ligeledes omfattet af B 5.
- C 1:** Tilføjelsen om anlæg på de kystnære dele af søterritoriet skyldes forventning om, at sådanne anlæg i stigende grad vil kunne blive aktuelle i forbindelse med olieudvinding, jfr. analog tilføjelse til listepunkt C 2 om naturgasanlæg.
- C 6:** Den eneste virksomhed, der i dag er omfattet af C 6, er Tarconord A/S i Nyborg.
- D 1:** I vejledningens kapitel 3.1 er omtalt den individuelle vurdering, der skal foretages for at afgøre, om anlægget eller oplaget er omfattet af listepunktet. Det er Miljøstyrelsens opfattelse, at de fleste kemiske fremstillingsanlæg vil være omfattet af dette listepunkt.
- D 4:** Ved lægemidler forstås medicinsk aktive stoffer.
Produktionsapoteker falder ind under dette listepunkt, hvis de fremstiller lægemidler. Derimod er virksomheder, der fremstiller vitaminer, kosttilskud el.lign., ikke omfattet af D 4.
- D 6:** Bekæmpelsesmidler inkluderer midler bestående af mikroorganismer og midler fremstillet ved bioteknologiske processer.

- D 8:** Limfabrikation er undergivet godkendelsespligt, uanset om fremstillingen sker på basis af kemiske, vegetabiliske eller animalske råvarer.
- D 9:** Presning af hærdet plast foregår i en 2-delt form, hvor den opvarmede plast under højt tryk bliver fordelt i formen.
Ved ekstrudering presses det opvarmede materiale gennem en matrice og hærder i fri atmosfære, hvorved der er mulighed for oxidation af materialet.
Ved sprøjtestøbning, som ikke er omfattet af listepunktet, hærder materialerne i en lukket form, hvilket minimerer oxidering.
- E 3:** Grænsen for godkendelsespligt på 6 kg opløsningsmidler pr. time gælder for alle virksomhedstyper, der er nævnt i dette listepunkt. Vand som opløsningsmiddel indgår ikke i kapacitetsberegningen.
Trykkerier på papirvare-, kartonnage- og plastfabrikker er godkendelsespligtige, selv om aktiviteterne foregår på en hovedvirksomhed, der ikke står på listen (forudsat forbruget af opløsningsmidler på trykkeriet overstiger den nedre grænse for godkendelsespligt).
- E 5:** Vulkaniseringsanstalter m.v. hører til kategorien gummivarefabrikker. Kapaciteten går på færdigvarer, d.v.s. eksempelvis de færdigvulkaniserede dæk, uanset at selve dækkene er råvarer.
Virksomheder, der lægger gummibagside på tæpper, er omfattet af dette listepunkt, såfremt gummien fremstilles på stedet, og den årlige gummiproduktionskapacitet er 1000 tons eller derover.
- E 6:** Trykning på tekstiler henregnes til tekstilfarverier i det omfang, der samtidig sker forbehandling, efterbehandling eller anden form for vådbehandling.
- E 7:** Margarinefabrikker er ikke længere godkendelsespligtige - heller ikke når fremstillingen er baseret på animalske råvarer.
- E 8:** Foderstofproduktion omfatter produktion baseret på såvel vegetabiliske som animalske råvarer. Fremstilling af mink- eller ørredfoder på basis af fisk eller en blanding af fisk og vegetabiliske råvarer er således omfattet af listepunktet.
Ved færdigvarer forstås alle former for færdigt foder uanset fremstillingsprocessen, der blot kan være en valse af korn.
Kapacitetsgrænsen for foderstofproduktion betragtes som overskredet, selv om det kun sker i kortere perioder af året eller sæsonen på anlægget.
Produktionen af minkfoder er godkendelsespligtig, hvis der i den reelle produktionstid produceres mere end 6 tons pr. time.

Den reelle produktionstid er den tid, det egentlige produktionsapparat, d.v.s. blander, hakker og presser er i drift. Listepunktet afgrænses således af kapaciteten af de anlæg, som kan forårsage miljøbelastning. Miljøstyrelsen finder, at der tillige udløses godkendelsespligt, hvis der på virksomheden produceres mere end 48 tons pr. døgn, svarende til 6 tons pr. time ved en produktionstid på 8 timer.

Ved grønttørring forstås enhver form for tørring af planteavlsafgrøder, der er høstet grønt.

Behandling af korn (rensning og tørring) er udgået af listen. Kornbehandling er således kun godkendelsespligtig, hvis behandlingen sker som biaktivitet på en listevirksomhed. Kornbehandling sker ofte på en grovvarevirksomhed. I disse situationer vil foderstofproduktionen normalt være hovedaktiviteten.

Hvis kornbehandlingen på en korn- og foderstofvirksomhed anses for hovedaktiviteten, kan der være to forskellige tilsynsmyndigheder på virksomheden. Dette vil være tilfældet, såfremt foderstofproduktionen er godkendelsespligtig (kapacitet for færdigvarer på 6 tons eller derover i timen). Det kan være vanskeligt at adskille aktiviteterne (kornbehandling og foderstofproduktion) i forbindelse med indgreb over for den samlede forurening i omgivelserne. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, at tilsynet med den samlede virksomhed udføres af den ene af de to myndigheder, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 6. Afgørelse vedrørende biaktiviteten (foderstofproduktion) skal dog træffes af amtsrådet, mens afgørelse om forurening fra hovedaktiviteten (kornbehandling) skal træffes af kommunalbestyrelsen. Sådan var reglerne også, før den ny miljøbeskyttelseslov trådte i kraft pr. 1. januar 1992.

- E 9:** Ved møllerier forstås navnlig virksomheder, der fremstiller spiselige produkter for mennesker, f. eks. mel, gryn, cornflakes og lign. I modsat fald henhører virksomheden til grovvarebranchen (foderstofproduktion).
- F 1:** For slagteriers vedkommende er det vanskeligt at operere med en kapacitet for slagtning, hvorfor godkendelsespligten er knyttet til størrelsen af den årlige slagtning målt i tons levende vægt. Det er i øvrigt irrelevant, hvortil produktionen afsættes, eksempelvis om dele af de slagtede dyr afhændes til destruktionsanstalt, benmelsfabrikation o.s.v.
- F 2:** Ved konserver forstås bakteriefri, langtidsholdbare produkter.
- F 3:** Kødfoderfabrikker er det samme som destruktionsanstalter.
- F 4:** Det bemærkes, at pelsberederier er omfattet af pelsdyrbekendtgørelsen.

- F 5:** Virksomheder, der fremstiller konsumis på basis af hjemkøbt tømælk, er ikke omfattet af dette listepunkt.
Kapacitetsgrænsen gælder for både indvejet mælk og fløde. Produktion på andet end mælk og fløde medfører ikke godkendelsespligt.
- F 7:** Det skal fremhæves, at F 7 kun omhandler fiskeprodukter til føde for mennesker, mens fiskeprodukter til brug for animalsk foder henhører under listens punkt E 8.
- H 1:** En privat motorcrossbane, der alene benyttes af ejeren og dennes venner, er ikke omfattet af miljøbeskyttelsesloven og dermed af listepunktet.
- I 1:** Afgørende for godkendelsespligten er myndighedens vurdering af, hvilken kapacitet der anses for sædvanlig for en farm af den pågældende type. Der er således ikke i formuleringen af listepunktet tænkt på, hvad der teoretisk vil kunne skabes plads til af dyr.
En amtskommune har forespurgt Miljøstyrelsen om, hvad der er hoved- og bivirksomhed på et kalkunslagteri, der tillige omfatter en kalkunfarm med mere end 250 dyreenheder. Den årlige produktion på slagteriet ligger under 5.000 tons fjerkræ. Slagteriet har direkte udledning af spildevand. Efter Miljøstyrelsens opfattelse vil hovedvirksomheden i dette tilfælde være kalkunfarmen, efter at slagteriet ikke længere er godkendelsespligtig som følge af listereduktionen. Da der er direkte udledning af spildevand, overgår godkendelseskompetencen til amtsrådet, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 2 (det bemærkes, at spildevandet stammer fra slagteriet og ikke fra dyrehold, som er blandt undtagelserne for kompetenceovergang i forbindelse med direkte udledning af spildevand).
Miljøproblemerne omkring landbrugets husdyrbrug i øvrigt, d.v.s. de husdyrbrug som ikke er omfattet af listen, reguleres gennem bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 11 af 3. januar 1992 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. og bekendtgørelse nr. 12 af 3. januar 1992 om pelsdyrfarme.
- I 2:** Opmærksomheden henledes på, at såvel saltvands- som ferskvandsdambrug tillige er omfattet af særlige bekendtgørelser.
Åle- og skaldyrslambrug med fuld recirkulation er undtaget fra godkendelsespligten, fordi disse dambrug ikke medfører væsentlig forurening. Ved begrebet "fuld recirkulation" forstås anlæg, hvor mindst 90 % af vandvoluminet recirkuleres. Der må således kun ske udtag af slam og/eller op til 10 % overskudsvand. For overskudsvand og slam gælder, at det skal tilstræbes udbragt på landbrugsjord i overensstemmelse med de gældende regler herom. Ønskes der udledt spildevand (overskudsvand) fra ikke-

godkendelsespligtige åleopdrætsanlæg, skal der indhentes tilladelse hertil efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 4. Det forudsættes, at der ikke gives tilladelse til udledning direkte til recipient.

- J 1:** Tidligere var der fastsat en grænse for produktionskapacitet på 500 tons om året eller mere, før godkendelsespligt forelå. Dette har imidlertid ikke kunnet administreres i praksis på grund af vanskeligheder med at definere, hvad der skal medregnes til det færdige produkt.
- J 3:** Det er værd at præcisere, at EF-direktivet om risikobetonede, industrielle aktiviteter – og den danske bekendtgørelse, der gennemfører direktivet – foruden miljømæssige forhold omfatter forhold, som sorterer under Arbejdstilsynet, Indenrigsministeriet (Statens Brandinspektion) og Justitsministeriet. De forhold, som skal behandles i en godkendelse efter miljøbeskyttelsesloven, er naturligvis kun de, der angår miljøbeskyttelseslovens område, jfr. lovens § 1 og 2.
Der henvises i øvrigt til vejledningens kapitel 3.4, hvor spørgsmålet om håndtering af risikoforhold i sammenhæng med en godkendelse er behandlet.
- J 5:** Ved en skydebane forstås et landareal, som regelmæssigt benyttes til skydning og anden støjende våbenbrug.
I forbindelse med udarbejdelse af Miljøstyrelsens vejledning om skydebaner vil der blive taget nærmere stilling til retningslinier for godkendelse af de militære øvelsesterræner.
- K 1:** For anlæg til forbrænding af kemikalieaffald anvendes som udgangspunkt den af Miljøstyrelsen udarbejdede godkendelse for forbrændingsanlæg IV på Kommunekemi A/S. Vilkaerne i denne godkendelse er bl.a. fastsat på grundlag af Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1990 om luftforurening. Et EF- direktivforslag om forbrændingsanlæg for kemikalieaffald forventes i øvrigt vedtaget i Rådet i 1993.
- K 2:** Specialdepoter omfatter deponering af alle former for affald, bl.a. slam og slagger.
Flaskesorteringsanlæg er ikke omfattet af dette eller andre listepunkter, med mindre der ud over selve sorteringen af hele og defekte flasker forekommer egentlige processer, f.eks. vask.
Kabelskrælning og eventuelt tilknyttet granulering af plast anses for omfattet af listens punkt K 2.
Biogasanlæg, der modtager større mængder andet affald, f. eks. industriaffald som blegejord, slam fra flotationsanlæg o. lign., i forhold til den tilførte mængde af husdyrgødning og/eller vegetabilsk affald, er på listens K 2 og ikke K 7.

- K 3:** Afbrænding af spildolie i fyringsanlæg som f. eks. fjernvarmeværker hører under det relevante G-punkt, idet det forudsættes, at spildolien kun udgør en mindre del af det tilførte brændsel.
- K 5:** Til ophugningsanlæg medregnes ophugning af skibe på en bedding, samt skrot- og produkthandlere.
- Miljøstyrelsen definerer en autoophugningsvirksomhed som godkendelsespligtig, d.v.s. hørende med til listens punkt K 5, hvis en virksomhed eller en privatperson årligt modtager mere end 10 biler til ophugning, og/eller hvis en virksomhed eller privatperson på/ved virksomhedens eller ejerens grund ved gentagne inspektioner i forbindelse med miljømyndighedernes tilsyn har mere end 5 biler stående påbegyndt til ophugning.
- Hensigten med K 5 er bl.a. at sikre kontrol med etablering og drift af gængse autoophug (autogenbrug), hvor kasserede biler bliver skilt ad og genanvendelige dele oplagret med henblik på videresalg.
- Kun såfremt der i forbindelse med ophugningen sker en mekanisk bearbejdning af biler og andet metalskrot i et shredderanlæg (hammermølle) henhører virksomheden under listens punkt K 2.
- Eventuelle tvivlsspørgsmål om hvorvidt en virksomhed skal rubriceres under K 2 eller K 5 må i givet fald forelægges Miljøstyrelsen til endelig afgørelse, jfr. godkendelsesbekendtgørelsens § 5.
- K 7:** Grænsen for, hvornår godkendelsespligt indtræder (30 tons eller derover), gælder for såvel husdyrgødningskomposteringsanlæg som biogasanlæg.
- K 9:** Opmærksomheden henledes på, at forbrændingsanlæg for husholdnings- og erhvervsaffald er omfattet af Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 10 af 4. januar 1991.
- For forbrændingsanlæg, der ikke er omfattet af ovennævnte bekendtgørelse, bør Luftvejledningen anvendes i fuld udstrækning ved regulering af luftformige emissioner (emissionsgrænser, B-værdier og afkastberegninger).

Referencer

Lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse.

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 794 af 9. december 1991 om godkendelse af listevirksomhed.

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 532 af 20. juni 1992 om indkaldelse af ansøgninger fra bestående listevirksomheder.

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 181 af 25. marts 1986 om grænseværdier for udledning af cadmium med processpildevand fra visse industrianlæg.

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 520 af 8. august 1986 om grænseværdier for udledning af hexachlorcyklohexan til vandmiljøet.

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 736 af 27. oktober 1986 om grænseværdier for kviksølv ved udledning af spildevand fra visse industrianlæg.

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 784 af 10. december 1987 om begrænsning af udledning af kvælstof og fosfor til vandløb, søer og havet med spildevand fra industrielle virksomheder m.v.

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 446 af 23. juni 1989 om vurdering af større anlægs virkning på miljøet (VVM) samt Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 119 af 28. februar 1991 om miljøgodkendelse m.v. af de anlæg, der er omfattet af miljøvurderinger i henhold til lov om lands- og regionplanlægning (VVM).

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 520 af 5. juli 1990 om vurdering af sikkerheden i forbindelse med risikobetonede aktiviteter, der kan medføre et større uheld.

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 688 af 15. oktober 1990 om begrænsning af kvælstofoxidforurening m.v. fra gasmotorer og -turbiner

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 10 af 4. januar 1991 om affaldsforbrændingsanlæg.

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 304 af 14. maj 1991 om støj fra vindmøller.

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 311 af 14. maj 1991 om overfladebehandling af skibe.

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 11 af 3. januar 1992 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 75 af 30. januar 1992 om grænseværdier for udledning af visse farlige stoffer til vandløb, søer og havet (Liste 1-stoffer).

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 367 af 10. maj 1992 vedrørende anden virksomhed end listevirksomhed.

Miljøministeriet, december 1991, Håndbog om miljø og planlægning.

Miljøstyrelsens cirkulære nr. 232 af 6. december 1990 om samarbejde mellem amtsråd og arbejdstilsynskreds.

Miljøstyrelsens cirkulære nr. 233 af 6. december 1990 om samarbejde mellem kommunalbestyrelse og arbejdstilsynskreds.

Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5, 1984 om ekstern støj fra virksomheder.

Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 4, 1985 om begrænsning af lugtgener fra virksomheder.

Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 4, 1990 om pligter ved risikobetonede aktiviteter.

Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 6, 1990 om begrænsning af luftforurening fra virksomheder.

Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 3, 1991 om overfladebehandling af skibe.

Orientering fra Miljøstyrelsen nr. 6, 1992: Miljøstyring – en håndbog i praktisk miljøarbejde.

Miljøstyrelsen 18. november 1991: Model for styrkelse af virksomhedens egenkontrol med udledning af spildevand gennem vilkårsfastsættelse for egenkontrol.

Registreringsblad

Udgiver: Miljøstyrelsen, Strandgade 29, 1401 København K

Serietitel, nr.: Vejledning fra Miljøstyrelsen, nr. 3/1993

Udgivelsesår: 1993

Titel: Godkendelse af listevirksomheder

Undertitel:

Forfatter(e):

Udførende institution(er):

Resumé:

Vejledningen indeholder retningslinier for godkendelse af listevirksomheder; desuden beskrives godkendelsespligt, godkendelse af eksisterende listevirksomheder, anvendelse af renere teknologi og meddelelse af rammegodkendelser.

Emneord:

Listevirksomheder; godkendelser; administration; myndigheder; renere teknologier

ISBN: 87-7810-061-5

ISSN: 0108-6375

Pris (inkl. moms): kr. 65.

Format: AS5

Sideantal: 62

Md./år for redaktionens slutning: marts 1993

Oplag: 5000

Andre oplysninger:

Erstatter cirkulære nr. 108 af 15. maj 1974 om godkendelse af særligt forurenende virksomheder m.v. og cirkulære nr. 138 af 2. december 1986 om ændring af miljøbeskyttelsesloven.

Tryk: Bianco Luno

Trykt på 100% genbrugspapir **cyclus**

Godkendelse af listevirksomheder

Vejledningen indeholder retningslinier for godkendelse af listevirksomheder; desuden beskrives godkendelsespligt, godkendelse af eksisterende listevirksomheder, anvendelse af renere teknologi og meddelelse af rammegodkendelser.

Pris kr. 65,- (inkl. 25% moms)

ISSN 0108-6375

ISBN 87-7810-061-5

Miljøministeriet **Miljøstyrelsen**

Strandgade 29 · 1401 København K · Tlf 32 66 01 00